

TIKKURILA

Tikkurila yritysvastuuraportti 2012

4.3.2013

Tikkurila yritysvastuuraportti 2012

Edistämme muutosta markkinoillamme suosimalla vastuullisia valintoja

Tikkurila tarjoaa strategiansa mukaisesti kuluttajille ja ammattilaisille helppokäyttöisiä ja kestäviä ratkaisuja pintojen suojaamiseen ja kaunistamiseen.

Olemme sitoutuneet kehittämään aktiivisesti korkealaatuisia ja ekotehokkaita ratkaisuja, ja luomaan lisäarvoa läpi koko tuotteen elinkaaren. Avainasemassa toiminnassamme on auttaa asiakkaita tekemään kestäviä valintoja ja olla sidosryhmiemme valittu pitkäaikainen kumppani. Pidämme huolta ympäristöstä, jossa toimimme. Tikkurila on turvallinen ja luotettava työnantaja, joka edistää innovatiivisuutta ja avoimuutta kaikessa toiminnassaan.

Tikkurilan yritysvastuu perustuu taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristöön liittyvään toimintaan, joka linkittyy tiiviisti arvoihimme, strategiaamme ja päivittäiseen liiketoimintaamme. Meidän yritysvastuun tavoitteet, ulkoisten sidosryhmien odotukset ja muuttuva sääntely ovat vaikuttaneet siihen, että vastuullisuusasiat ovat entistä tärkeämpi osa toimintojamme.

Vuonna 2012 Tikkurilan yritysvastuun painopistealueita olivat vastuullisuuden johtamisen ja prosessien edelleenkehittäminen. Konsernijohto ja hallitus käsittelivät kestävän kehityksen viitekehystä ja teemoja konsernin tasolla, ja maakohtaisia painopistealueita määriteltiin yhdessä paikallisen johdon kanssa.

Osana liiketoiminnan jatkuvaa kehittämistä toteutimme konsernin eri maissa useita vastuullisuuttamme edistäviä toimenpiteitä, joiden ansiosta palvelemme myös sidosryhmiämme paremmin. Lisäksi henkilöstön hyvinvointiin, sisäiseen yhteistyöhön ja työturvallisuuteen panostettiin. Vuonna 2012 Tikkurilassa kehitettiin myös riskienhallintaprosesseja.

Pyrimme toimintojemme jatkuvaan ja järjestelmälliseen parantamiseen. Suhtaudumme vastuullisuuteen entistä järjestelmällisemmin ja pyrimme integroimaan ympäristö- ja yhteiskunnallisia näkökulmia toimintoihimme yhä tiiviimmin. Vuonna 2013 strategisten tavoitteidemme mukaisesti tuleamme vastuullisuusasioissa keskittymään

- asiakkaidemme ja jakelukumppaniemme käyttäjäkokemuksiin
- henkilöstömme hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen
- toimintojemme ekotehokkuuteen ja elinkaariajatteluun
- huolelliseen taloudenpitoon ja vakaaseen pitkän aikavälin kassavirtaan
- hyvään yrityskansalaisuuteen

Vastuullisuuden hallinta

Vastuullisuutemme ohjaavia periaatteita ovat arvot, liiketapaperiaatteet, yritysvastuuohjelma ja HSE-ohjeet. Näiden avulla varmistamme ennakoivan toiminnan vastuullisuusasioissa.

Tikkurilan johtoryhmällä on kokonaisvastuu yritysvastuun toteutumisesta hallituksessa strategiaprosessin yhteydessä sovitun viitekehyksen mukaisesti. Johtoryhmä määrittelee vastuullisuuden painopistealueet yhdessä yritysvastuun projektitiimin kanssa ja seuraa niiden toteutumista. Tikkurilan yritysvastuun projektitiimi on vastuussa konsernitason vastuullisuusasioiden toteutumisesta, toimenpiteiden ja kehitystoimien koordinoimisesta tiimin jäsenten omilla vastuualueilla sekä tarvittavien tietojen välittämisestä johdolle. Kunkin liiketoimintayksikön ja toiminnon johto on vastuussa konsernitason ja paikallisesti määriteltyjen vastuullisuusasioiden toteuttamisesta, seurannasta ja raportoinnista paikallisesti.

4.3.2013

Vastuullisuutta läpi koko arvoketjun

Tikkurilan yritys vastuasiat ovat osa päivittäistä liiketoimintaa läpi koko arvoketjun. Tikkurilan arvoketju kuvaa toimintaamme kokonaisvaltaisesti – raaka-aineiden valinnasta ja maalin tuotannosta maalien loppukäyttöön, kierrättämiseen ja hävittämiseen. Arvoketjun ensisijaisten toimintojen lisäksi Tikkurilan arvoketjuun kuuluvat myös tukitoiminnot, kuten tutkimus ja tuotekehitys, henkilöstöhallinto ja tietohallinto.

Kehittäessämme ja valmistaessamme tuotteita otamme huomioon maalin koko elinkaaren aikaiset ympäristö- ja muut vastuullisuusnäkökohdat, raaka-aineista valmiiseen tuotteeseen ja tuotteen hävittämiseen asti. Näemme, että keskittymällä jokaiseen arvoketjun vaiheeseen, tehostamme ja parannamme toimintamme ja tuotteidemme laatua sekä tuotamme asiakkaillemme lisäarvoa.

Tikkurila haluaa olla edelläkävijä laatu- ja ympäristöasioissa ja kehittää systemaattisesti toimintaansa. Tavoitteemme on kehittää ja markkinoida ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia tuotteita.

Toiminnan sertifiointi

Me Tikkurilassa seuraamme jatkuvasti kestäväen toiminnan ja lainsäädännön kehitystä. Tikkurilan tavoitteena on luoda kaikille Tikkurilan toimipaikoille riippumattomien tahojen auditoidut ja sertifioimat laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmät.

Tikkurilan toimintaa ja toimintajärjestelmiä arvioidaan erilaisin katselmuksin. Konsernin HSE-ryhmä tekee toimipaikoilla säännöllisiä sisäisiä auditointeja, joiden tavoitteena on edistää laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuustoimintojen kehittämistä. Sertifioituilla toimipaikoilla tehdään sisäisiä auditointeja, joiden lisäksi sertifiointilaitokset suorittavat ulkoisia auditointeja.

Lisätietoja Tikkurilan toimipaikoille myönnettyistä sertifikaateista
[Sertifikaatit](#)

Raaka-aineiden ja pakkaustarvikkeiden valinta ja hankinta

Tikkurila valmistaa maaleja ja pinnoitteita moniin eri käyttötarkoituksiin. Halutuista ominaisuuksista riippuen myös valmistuksessa käytettävien komponenttien välillä on suuria eroja. Tuotteiden ympäristövaikutuksiin ja turvallisuuteen vaikuttavat suuresti Tikkurilan valitsemat raaka-aineet.

Me teemme yhteistyötä vastuullisten tavarantoimittajien kanssa ja varmistamme, että he täyttävät asettamamme laatuvaatimukset. Selvitämme käyttämiemme raaka-aineiden terveyteen ja ympäristöön vaikuttavat ominaisuudet, ja kehitämme tuotteita, jotka ovat turvallisia valintoja asiakkaillemme ja ympäristölle.

4.3.2013

Tikkurilan ostotoiminta tekee tiivistä yhteistyötä tutkimuksen ja tuotekehityksen kanssa raaka-aineiden ja toimittajien valinnoissa. Ostotoiminnan tehtävänä on muun muassa varmistaa käyttämiemme raaka-ainevalmistajien oikea-aikaiset ja -määräiset toimitukset.

Tikkurilan merkittävimmät ostot koostuvat maalin valmistukseen tarvittavista raaka-aineista ja pakkausmateriaaleista. Pakkausmateriaaliostot koostuvat lähinnä maalipurkkien, etikettien, kääremuovin ja lavojen ostoista. Pakkausmateriaalien valintaan vaikuttavat laadun ja hinnan lisäksi kaupan vaatimukset, toimivuus sävytyksessä, kuluttajien ostotottumukset ja käytön helppous maalaustyössä.

Kun Tikkurilassa otetaan uusi raaka-aine käyttöön maalinvalmistuksessa, Tikkurilan tuotekehityksen tuoteturvaan erikoistuneet asiantuntijat perehtyvät raaka-aineen vaaraominaisuuksiin raaka-ainetoimittajan laatiman käyttöturvallisuustiedotteen ja muiden tietojen perusteella. Näiden perusteella syötetään perustiedot raaka-aineen koostumuksesta yhtiön sisäiseen tietojärjestelmään tuotteiden vaaraominaisuuksien arvioimista varten. Tarvittaessa raaka-ainetoimittajalta pyydetään lisätietoja.

Suurin osa Tikkurilan EU-alueella toimivien yksiköiden raaka-aineista tulee EU-alueelta. Venäjällä raaka-aineet ovat joko paikallisia tai muista maista tuotuja.

Maalin aineosat

Maali koostuu tyypillisesti sideaineesta, pigmentistä, täyteaineesta, ohenteesta ja apuaineista. Tuotekehitys valitsee uuden maalin raaka-aineet käyttötarkoituksen ja tuotteelta vaadittavien ominaisuuksien mukaan, ja siksi esimerkiksi ulko- ja sisämaaleissa käytetään pääsääntöisesti eri raaka-aineita. Raaka-aineiden valintaa ohjaavat myös niiden terveys- ja ympäristönäkökohdat.

Lisätietoja maalin raaka-aineista

[Mistä maali tehdään?](#)

Tuotanto ja pakkaaminen

Tuotevalikoimaamme kuuluu muun muassa maaleja, lakkoja ja efektituotteita sisätiloihin, puu-, kiviaines- ja metallipintojen maaleja ulkotiloihin sekä erilaisia maalaamiseen liittyviä palveluja. Tikkurila valmistaa maaleja ja pinnoitteita ammattikäyttöön rakennusteollisuuden tarpeisiin. Lisäksi Tikkurila myy ja markkinoi muiden valmistajien tekemiä tuotteita, muun muassa tasoitteita, työvälineitä ja myyntiä tukevia ratkaisuja. Tuotantolaitoksia on 11 kahdeksassa maassa.

Tuotanto valmistaa ja pakkaa tuotteet taloudellisesti, turvallisesti ja ekotehokkaasti. Kehitämme jatkuvasti tuotantoprosessejamme vähentääksemme tuotannon ympäristövaikutuksia, materiaalihukan ja maalijätteen määrää.

Tikkurilassa vuonna 2011 käyttöön otettu Lean-toimintatapa tehostaa konsernin toimitusketjun prosesseja tunnistaen ja minimoiden prosessien ongelmakohtia. Tavoitteenamme on parantaa toimintamme laatua ja turvallisuutta, vähentää tuotanto- ja kuljetuskustannuksia sekä vähentää hukan ja maalijätteen määrää.

Maalituotanto itsessään ei kuluta paljon energiaa, vaan suurin osa käytetystä energiasta kuluu rakennusten lämmitykseen ja ilmanvaihtoon. Maalien valmistuksessa syntyy kiinteää ja nestemäistä jätettä, jotka toimitetaan asianmukaisesti hyödynnettäväksi tai hävitettäväksi. Jätteiden keräily, käsittely tai kuljetus ei muodosta ympäristön kannalta normaalista tuotantotoiminnasta poikkeavia ympäristövaikutuksia.

4.3.2013

Tikkurilan tuotteet pakataan toimintamaasta ja tuoteryhmästä riippuen joko metalli- tai muovipurkkeihin tai isompiin säiliöihin. Metallipurkin etuihin kuuluu muun muassa hyvä käytettävyyttä säilytyksessä, kestävyys ja käsiteltävyys kuljetuksessa. Muovisen purkin etuihin kuuluu muun muassa purkin keveys ja helppokäyttöisyys.

Uusi pakkaus- ja etiketöintilinja Vantaalla

Vuonna 2012 Tikkurilan Vantaan toimipaikalla otettiin käyttöön uusi pakkaus- ja etiketöintilinja. Vuodesta 1988 palveluiden pakkaus- ja etiketöintilinjojen modernisoinnin yhteydessä panostettiin myös toiminnan tehostamiseen ja työskentelyolosuhteiden parantamiseen. Pakkauskoneiden modernisoinnin ansiosta tehtaassa pakkaus- ja etiketöintitoiminnoissa saavutettiin parannuksia muun muassa tuottavuudessa ja läpimenoajoissa, välivarastoinnissa, turhassa liikuttelussa ja odottelussa sekä työergonomiassa ja -turvallisuudessa manuaalisen työn vähennyttä.

Lisätietoa maalin tuotannosta

[Miten maali tehdään?](#)

Jakelu

Kuljetusten resurssitarve ja varastomäärät optimoidaan yhteistyössä koko toimitusketjun kanssa, millä varmistetaan että jälleenmyyjät ja kuluttajat saavat tuotteet ajallaan, turvallisesti ja ekotehokkaasti.

Tikkurilan tuotteet jaetaan tuotantolaitoksilta joko varastoon edelleen toimitettaviksi tai suoraan kauppoihin ja ammattikunnan asiakkaille.

Maalien varastoinnissa käytetään pääasiallisesti joko kartongista tai puusta valmistettuja kierrätettäviä kuormalavoja. Lastatut kuormalavat käännetään kuljetusta varten muoviin. Mahdollisuuksien mukaan pyrimme aina käyttämään kierrätettäviä materiaaleja.

Logistisia etuja maalin säilyttämisellä

Säilytys on taloudellinen ja ekologinen tapa tuottaa tuhansia väriväyjiä. Suuri osa kuluttajien ja ammattilaisten käyttämistä maaleista säilytetään liikkeessä jälleenmyyjän toimesta asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Maalien säilyttäminen tuo useita etuja kaupalle, kuluttajalle ja Tikkurilalle, mutta myös ympäristölle.

Jälleenmyyjät sekoittavat ne sävyt, jotka kuluttaja valitsee. Säilytyksen avulla varastoinnin tarve sekä Tikkurilassa että sen jälleenmyyjillä pienenee ja on tehokkaampaa. Varastoon ja hyllyihin ei jää värejä, jotka ajan kuluessa täytyisi hävittää. Materiaalitehokkuus lisääntyy ja jätteen määrä vähenee.

Maalien säilyttäminen tuo myös selviä logistisia etuja verrattuna siihen, että Tikkurila toimittaisi valmiit sävyt jälleenmyyjille. Kuljetusten määrä vähenee, koska jälleenmyyjillä voi olla suurempi valikoima eri käyttökohteisiin soveltuvia perusmaaleja varastossa monien maalityyppikohtaisten valmissävyjen sijasta. Maalien tuotantoprosessia voidaan yksinkertaistaa keskittymällä valkoisten ja värittömien perusmaalien tuotantoon. Tämä puolestaan vähentää tarvittavien raaka-aineiden määrää ja parantaa tuotannon tehokkuutta.

Kauppa ja asiakas

Arvoketjun kauppa ja asiakas -vaiheeseen sisältyy myynti- ja markkinointitoimintojen lisäksi tuotteidemme arvoa ylläpitävät ja lisäävät palvelut (ennen tai jälkeen tuotteidemme ostamisen), esimerkiksi ohjeistaminen, väripalvelut, tekninen tuki ja koulutus.

4.3.2013

Tikkurilassa tehdään tiivistä yhteistyötä asiakkaiden, jälleenmyyjien ja tavarantoimittajien kanssa. Olemme jakaneet asiakkaamme kahteen ryhmään: kuluttajiin ja ammattilaisiin. Kuluttajat ostavan tuotteemme pääasiallisesti vähittäismyymälöistä, kuten ns. big box -myymälöistä, rautakaupoista ja maalien myyntiin erikoistuneista myymälöistä. Ammattilaiset ja teollisuusasiakkaat ostavat tuotteitamme edellä mainittujen lisäksi suoraan Tikkurilasta tai Temaspeed-verkoston kautta

Autamme asiakkaitamme tekemään kestäviä valintoja. Tikkurilan asiakkaat saavat laajalti tietoa konsernin maaleista, niiden turvallisesta ja laadukkaasta ja kestävästä lopputuloksen mahdollistavasta käytöstä sekä terveydellisistä vaikutuksista käyttöturvallisuustiedoista, tuoteselosteista, etiketeistä sekä erilaisista maalaukseen liittyvistä ohjeista ja oppaista. Tikkurilan ammattitaitoisen henkilöstön – myynti, tekninen tuki ja asiakaskouluttajat – sekä tarjoamimme palveluiden ja koulutusten avulla asiakkaamme saavuttavat tuotteillamme parhaan mahdollisen ja kestävästä lopputuloksen. Tikkurilan internet-sivut tarjoavat runsaasti tietoa, muun muassa työohjevideoita ja ohjeita tuotteiden valintaa helpottamaan.

Tuotteiden turvallisuus ja laatu ovat tärkeä osa yhtiön toimintaa, ja niiden eteen on tehty pitkäjänteistä työtä jo vuosikaudet. Yhä tiukemmat ympäristö- ja turvallisuusvaatimukset lisäävät entisestään Tikkurilan vastuuta viestiä tuotteiden turvallisuus- ja terveysvaikutuksista.

Lue lisää Tikkurilan ja eri asiakasryhmien yhteistyöstä
[Yhteistyötä ja dialogia sidosryhmiemme kanssa](#)

Kierrättäminen ja hävittäminen

Vastuulliseen maalaustyöhön kuuluu myös asianmukainen jätteistä huolehtiminen. Tikkurila ohjeistaa asiakkaitaan oikeaan maalaus- ja pakkausjätteiden kierrättämiseen tai hävittämiseen sekä työvälineiden asianmukaiseen puhdistamiseen. Kussakin maassa noudatetaan paikallisia käytäntöjä, ohjeistuksia ja lainsäädäntöä.

Lue lisää Tikkurilan toiminnasta ja tuotteista
[Tikkurilan toiminnan ympäristövaikutukset](#)
[Tikkurilan tuotteiden ympäristövaikutukset](#)

4.3.2013

Henkilöstö

Tikkurilan arvot – luottamus, innovatiivisuus ja ammattimaisuus – ja arvoihin ja vuorovaikutteisuuteen perustuva johtaminen edistävät avoimuutta, yhteisöllisyyttä ja henkilöstön motivaatiota. Hyvinvoiva henkilöstö on menestyksekkään toiminnan perusedellytys. Dialogisen yrityskulttuurin ja yhteistyön kehittäminen edesauttavat meitä saavuttamaan strategiset tavoitteemme.

Tikkurila aloitti loppuvuodesta 2011 koko konsernia koskevan toimenpideohjelman. Tehokkuuden parantamiseen ja rakennemuutokseen tähtääviä toimenpiteitä käynnistettiin kaikissa liiketoimintayksiköissä vuoden 2012 aikana. Suurelta osin henkilöstötyö vuonna 2012 keskittyi johdon, esimiesten ja henkilöstön tukemiseen muutostilanteissa.

Lisäksi vuoden 2012 aikana Tikkurilassa kehitettiin dialogisuutta ja yhteistyötä. Turvallisuustyö on vuonna 2012 pääasiallisesti liittynyt ennaltaehkäisevään toimintaan, kuten turvallisuuskoulutuksiin ja -keskusteluihin sekä riskiarviointeihin.

Vuonna 2013 henkilöstötyössä jatketaan henkilöstön hyvinvoinnin ja dialogisuuden edistämistä sekä keskitytään henkilöstökyselyn tulosten läpikäyntiin ja tiimikohtaisten toimenpiteiden suunnitteluun, joiden avulla kehitetään entisestään henkilöstön osaamista, motivaatiota ja työnteon edellytyksiä.

Tikkurilan henkilöstörakenne

Vuoden 2012 lopussa Tikkurilassa työskenteli 3 227 (2011: 3 551) henkilöä. Heistä noin 44,5 (43,0) prosenttia työskenteli Venäjällä ja sen lähialueilla, 24,5 (24,7) prosenttia Keskeisessä Itä-Euroopassa, 18,3 (20,4) prosenttia Suomessa ja 12,7 (11,9) prosenttia Skandinaviassa.

Maalimarkkinoiden kausivaihtelusta johtuen henkilöstömäärä on suurimmillaan ulkomaalauseudella kesällä ja pienimmillään talvella. Vuoden 2012 keskimääräinen henkilöstömäärä oli 3 425 (3 676).

Oma tuotanto vaikuttaa olennaisesti Tikkurilan henkilöstörakenteeseen ja -määrään. Alueiden väliset erot selittyvät muun muassa tuotannon automatisoinnin asteella ja oman myyntihenkilöstön määrällä. Pisimmälle tuotanto on automatisoitu Ruotsissa ja eniten myyntihenkilökuntaa on Venäjällä. Noin puolet Tikkurilan henkilöstöstä työskentelee toimitusketjussa (tuotanto, hankinta, logistiikka ja HSEQ) ja kolmasosa myynnissä, markkinoinnissa ja teknisessä tuessa. Määräaikaisten työntekijöiden osuus oli vuoden 2012 lopussa 5,6 (6,0) prosenttia henkilöstöstä ja työntekijäsopimuksella työskenteli 39,9 (40,9) prosenttia henkilöstöstä.

Henkilöstöstä 63,6 (63,7) prosenttia oli miehiä ja 36,4 (36,3) prosenttia naisia. Henkilöstön keski-ikä oli 39,9 (39,2) vuotta.

Rakennemuutoksia vuonna 2012

Tikkurila aloitti loppuvuodesta 2011 koko konsernia koskevan toimenpideohjelman, jonka tavoitteena on muun muassa joustavampi organisaatio- ja kustannusrakenne sekä toimintamallien virtaviivaistaminen. Tehokkuuden parantamiseen ja rakennemuutokseen tähtääviä toimenpiteitä käynnistettiin kaikissa liiketoimintayksiköissä vuoden 2012 aikana.

Osana toimenpideohjelmaa vuoden 2012 alusta Tikkurilan johtoryhmää tiivistettiin ja konsernin johtotasoja vähennettiin päätöksenteon nopeuttamiseksi ja virtaviivaistamiseksi. Tammikuussa 2012 noin 110 henkilöä irtisanottiin ja ulkoistettiin yhtiön eri toiminnoista Suomessa.

4.3.2013

Helmikuussa 2012 Tikkurila myi Unkarin, Tshekin, Slovakian ja Romanian tytäryhtiönsä paikallisen johdon perustamalle yhtiölle, joka jatkaa Tikkurilan tuotteiden jälleenmyyntiä kaikissa neljässä maassa.

Muita vuoden 2012 aikana tehtyjä toimenpiteitä olivat muun muassa Puolassa ja Ruotsissa konsernin tytäryhtiöiden sekä Virossa eri asiakassegmenttien myyntiorganisaatioiden yhdistäminen. Lisäksi Venäjällä laajennettiin myynti- ja varastoverkosta palvelemaan paremmin alueellisia asiakkaita.

Henkilöstötietoja

	2012	2011	2010
Henkilöstömäärä 31.12.	3 227	3 551	3 468
Henkilöstö keskimäärin	3 425	3 676	3 703
Henkilöstökyselyn indeksi *	399	-	68,0
Työtapaturmat (LTA1), kpl/milj. työtuntia	4,1	4,8	4,8
Menetetyt työpäivät/tapaturma	11,0	13,8	11,4
Kehityskeskusteluita käyvät, % **	83,7	-	78,0
Määräaikaiset työsuhteet 31.12., %	5,6	6,0	5,9
Työntekijäsopimuksella (blue collar) työskentelevät, %	39,9	40,9	43,6
Naisten osuus henkilöstöstä 31.12., %	36,4	36,3	37,0
Henkilöstön keski-ikä 31.12.	39,9	39,2	38,5

* Vuonna 2012 Tikkurilassa otettiin käyttöön uusi henkilöstökyselytyökalu, jonka tulos on yleisindeksi. Indeksillä kuvaa kuinka hyvin henkilöstön potentiaali on käytössä. Vuonna 2011 Tikkurilassa ei järjestetty henkilöstökyselyä vaan kyselykäytäntöä päätettiin uudistaa. Vuoden 2010 henkilöstökyselyn tulos työtyytyväisyysindeksi, joka ei ole vertailukelpoinen vuoden 2012 indeksiluvun kanssa.

** Kehityskeskusteluita käyvän henkilöstön osuus määrittyy henkilöstökyselyn vastausten perusteella. Vuonna 2011 ei konsernissa järjestetty henkilöstökyselyä.

Hyvä dialogi hyödyttää sekä henkilöstöä että asiakkaita

Me Tikkurilassa uskomme, että hyvien dialogitaitojen avulla meidän on mahdollista kehittyä ja kehittää yritystämme yhä paremmaksi. Puhumisen ja kuuntelemisen kautta syntyy ideoita, jaetaan tietoa, löydetään uusia ratkaisuja sekä ratkaistaan ongelmallisia tilanteita. Aito ja rehellinen vuoropuhelu yhdistää henkilöstöä ja helpottaa yhteistyötä.

Avoimilla ja rakentavilla keskusteluilla saadaan aikaan hyviä tuloksia työssämme. Dialogi auttaa meitä keskittymään oikeisiin asioihin ja sitä kautta parantamaan suorituskykyämme. Vuoropuhelutaidot ovat eduksi esimies-alaisuudessa sekä auttavat meitä paremmin ymmärtämään asiakkaidemme tarpeet. Tämä auttaa meitä parhaan ja kilpailukykyisimmän tuote- ja palvelutarjonnan kehittämisessä asiakkaillemme.

Dialogikahviloissa keskustellaan avoimesti

Vuoden 2012 aikana osana dialogisuuden ja yhteistyön kehittämistä Tikkurilassa on järjestetty useita nk. Dialogikahvila-tilaisuuksia. Dialogikahvila on johdon ja henkilöstön välinen vapaamuotoinen keskustelutilaisuus, jonka tarkoituksena on edistää vuoropuhelua ja yhteistyötä, avata keskustelua tärkeistä asioista, kerätä ideoita ja nostaa esiin kehitettäviä asioita.

4.3.2013

Eri maissa tilaisuudet ovat olleet hieman eri muotoisia – toimipaikan koon, ajankohtaisten asioiden ja tarpeiden mukaan. Pääasiana näissä tilaisuuksissa on ollut avoin keskustelu ja ajankohtaisten asioiden käsittely sekä dialogisuuden ja yhteistyön parantaminen.

Tikkurila perusti johdon ja henkilöstön eurooppalaisen yritysneuvoston

Marraskuussa 2012 järjestettiin Tikkurilan ensimmäinen eurooppalainen yritysneuvosto, yhteistyöfoorumi nimeltä Tikkurila European Forum. Yritysneuvostossa käsitellään Tikkurilan henkilöstöä ja toimintoja koskevia asioita sekä parannetaan yhtiön sisäistä yhteistyötä. Yhteistyöfoorumin työskentely perustuu aitoon ja avoimeen kanssakäymiseen, vuoropuheluun ja näkemystenvaihtoon.

Suomen lainsäädännön ja Euroopan unionin direktiivin mukaan yritysten, joilla on yhteensä yli 1 000 työntekijää vähintään kahdessa Euroopan talousalueen (ETA) maassa, on perustettava eurooppalainen yritysneuvosto (European Works Council). Tikkurilan tapauksessa mukana olevat maat ovat Latvia, Liettua, Norja, Puola, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Viro.

Uusi intranet kehittämään sisäistä yhteistyötä

Intranet on viestintä- ja yhteistyöportaali, jolla on tärkeä rooli yhteistyön, vuorovaikutteisuuden ja työn tehokkuuden parantamisessa. Tikkurilassa aloitettiin vuonna 2012 konserninlaajuinen projekti yhteisen ja monikielisen intranetin luomiseksi. Uuden intranetin tavoitteena on helpottaa jokapäiväistä työntekoa tarjoamalla vaivaton pääsyn sisäiseen tietoon. Intranet tarjoaa myös helppokäyttöiset työkalut tiedon luomiseen ja jakamiseen. Vuorovaikutteisuus ja yhteistyö yli organisaatorajojen ovat olennaisessa osassa uudessa intranetissä, joka julkaistiin vuoden 2013 alussa.

Tikkurilassa edistetään innovatiivisuutta

Innovatiivisuus on yksi Tikkurilan arvoista. Asenteellamme, toimintatavoillamme ja tuotteillamme saamme aikaan muutosta markkinoilla, ja tarjoamme uudenlaisia ratkaisuja asiakkaidemme tarpeisiin.

Tikkurilaan perustettiin vuonna 2012 innovaatiotiimi, jonka tavoitteena on edistää Tikkurilan innovaatiokulttuuria, kehittää yrityksen sisäisiä innovaatioprosesseja sekä tunnistaa uusia teknologisia ratkaisuja, jotka tarjoavat Tikkurilalle liiketoimintamahdollisuuksia.

Innovaatiotiimin hakuprosessi oli avoin kaikille tikkurilalaisille. Innovaatioagenteiksi valittiin yhteensä 22 henkilöä konsernin eri maista. Tiimin jäsenet edustavat yrityksen eri toimintoja, jolla varmistetaan, että sisäinen osaaminen hyödynnetään laaja-alaisesti.

Vuoden 2012 aikana innovaatiotiimi aloitti toimintansa ja määritteli tavoitteensa sekä toiminnan monimuotoisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi perusti viisi työryhmää. Kullekin työryhmälle määriteltiin vastuualue, jonka mukaisesti ryhmät aloittivat työnsä. Innovaatiotiimi muun muassa aloitti eri toimipaikkojen aloitejärjestelmien kartoittamisen ja konsernitasoisen ideoiden hallintajärjestelmän määrittelemisen sekä innovaatioprosessin kuvaamisen.

Tikkurila Beat – uudistettu henkilöstökysely

Tikkurilassa otettiin vuonna 2012 käyttöön uudenlainen henkilöstökyselytyökalu. Koko henkilöstön kattavaa henkilöstökyselymallia on hyödynnetty vuodesta 2004 alkaen, mutta nyt prosessia haluttiin uudistaa kuvastamaan paremmin toimintaamme ja tapaamme työskennellä. Tikkurila Beat

4.3.2013

-kysely keskittyy työtyytyväisyyden sijaan mittaamaan henkilöstömme potentiaalia: ihmisten osaamista, työnteen edellytyksiä ja motivaatiota.

Kysely järjestettiin marraskuussa 2012 ja 86,3 prosenttia (2010: 86,3) tikkurilalaisista vastasi kyselyyn antaakseen palautetta yrityksestämme, johtamistavasta, työtehtävistään ja oman tiiminsä toiminnasta. Henkilöstön korkea vastausaktiivisuus antaa vahvan perustan tulosten analysointiin ja kehystoimenpiteiden suunnitteluun.

Tulosten perusteella mitattu Tikkurilan yleisindeksi oli 399, kun globaali vertailukelpoinen keskiarvo oli 420. Kyselykäytännön muututtua luvulle ei ole konsernin sisäistä vertailulukua edellisiltä vuosilta. Positiivisimpia muutoksia aikaisempien vuosien tuloksiin verrattuna oli muun muassa työntekijöiden välisen kunnioituksen ja yhteistyökyvyn parantuminen sekä työntekijöiden lisääntynyt ymmärrys omista voimavaroista, tehtävistään sekä omasta merkityksestään yritykselle. Yleisesti työskentelyedellytysten ja motivaatiota tukevien tekijöiden koettiin olevan konsernissa hyvällä tasolla. Suurin kehityspaine kohdistuu osaamisen kehittämisen alueelle.

Tulokset toimivat lähtökohtana, jonka pohjalta jokainen tiimi Tikkurilassa keskustelee näkemyksistään omista vahvuuksistaan ja kehittämisalueistaan. Henkilöstöä kannustetaan avoimeen dialogiin tulosten läpikäymisessä sekä tiimien väliseen vuorovaikutukseen kehityssuunnitelmien laadinnassa.

Kehityskeskustelut osana henkilöstön hyvinvointia

Vuoden 2012 henkilöstökyselyn mukaan kehityskeskusteluja käyvän henkilöstön osuus oli 83,7 (2010: 78,0) prosenttia. Ensimmäistä kertaa vuoden 2012 kyselyssä pyydettiin myös henkilökuntaa arvioimaan, kuinka hyödyllisenä he pitivät käymäänsä keskustelua. 67,4 prosenttia kehityskeskustelun käyneistä pitivät keskustelua hyödyllisenä tai jokseenkin hyödyllisenä. Keskusteluja hyödyllisenä pitävien henkilöiden, tyytyväisyys yritykseen, johtamiseen ja omaan työpanokseen oli selkeästi korkeampi kuin henkilöillä, jotka eivät olleet käyneet keskustelua tai eivät olleet kokeneet keskustelusta hyötyjä.

Kehityskeskusteluissa käsitellään työn sisältöä, tavoitteita ja tuloksia, työryhmän ja työntekijän toimintaa ja tavoitteita sekä työturvallisuutta ja Tikkurilan arvoja. Vuosittaiset kehityskeskustelut auttavat tunnistamaan nykytilaa ja kehittämisen tarpeita sekä suunnittelemaan tarvittavia kehittämistoimenpiteitä. Säännölliset kehityskeskustelut varmistavat, että jokaisella tikkurilalaisella on mahdollisuus edistää työnsä ja siihen liittyvän osaamisen kehittämistä yhteistyössä oman esimiehen kanssa.

Tasavertaisuus

Noudatamme tasavertaisuuden periaatetta yrityksessämme riippumatta henkilön sukupuolesta, rodusta, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, iästä, uskonnosta, poliittisesta mielipiteestä tai yhteiskunnallisesta asemasta. Henkilöstön näkökulmaa tasa-arvoisuuden toteutumisesta seurataan muun muassa henkilöstökyselyn avulla. 83,7 prosenttia henkilöstökyselyyn vastaajista koki, että kaikkia työntekijöitä kohdellaan tasa-arvoisesti tai jokseenkin tasa-arvoisesti yrityksessämme.

HR-palkinto Tikkurilalle Venäjälle

Tikkurila on saanut tunnustusta ammattimaisesta ja systemaattisesta johtamistavasta, henkilöstötyöstä ja sisäisestä viestinnästä Venäjällä. Tikkurilan venäläinen tytäryhtiö OOO Tikkurila palkittiin maaliskuussa 2012 Moskovassa vuoden 2011 parhaana HR-brändinä (HR Brand of the Year 2011) toteuttamastaan integraatioprojektista.

4.3.2013

Palkinnon myönsi rekrytointiin erikoistunut venäläisyritys, joka palkitsee vuosittain yrityksiä, jotka ovat hoitaneet menestyksekkäästi henkilöstöasioita ja työnantajabrändäystä. Kilpailun tuomariston lisäksi palkittujen valintaan vaikutti myös verkkokysely, johon vastasi yli 500 000 henkilöä. Kilpailun tuomaristo koostui henkilöstöhallinto-, konsultointi- ja brändäysasiantuntijoista. Kilpailuun lähetettiin noin 100 hakemusta.

Tikkurilan Venäjällä toteuttama integraatioprojekti voitti palkinnon kategoriassa "The Northern Capital" (Pietarissa toteutettu projekti). Vuonna 2008 yhtiöllä oli lukuisia erillisiä yrityksiä Venäjällä. Projektissa keskityttiin yritysten yhdistämiseen henkilöstön näkökulmasta: tiimityöskentelyyn, organisaatiomuutoksiin, yrityskulttuuriin ja arvoihin. Vuosina 2009–2011 Venäjällä järjestettiin monenlaista tiiminrakennustoimintaa ja yritystapahtumia. Lisäksi muun muassa sisäiseen koulutukseen, perehdyttämiseen ja kehityskeskusteluihin liittyviä prosesseja kehitettiin ja otettiin käyttöön.

Projektin pääasialliset tulokset vuonna 2011 vuoteen 2009 verrattuna olivat henkilöstön vaihtuvuuden lasku, tuottavuuden kasvaminen ja kustannusten aleneminen.

Palkitseminen

Vuonna 2012 suoriteperusteisten palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 88,1 (2011: 88,8) miljoonaa euroa. Palkitseminen perustuu sisäiseen oikeudenmukaisuuteen ja ulkoiseen kilpailukykyyn. Työsuhteissa ja palkkauksessa on tavoitteena noudattaa tasavertaisuuden periaatetta riippumatta henkilön sukupuolesta, rodusta, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, iästä, uskonnosta, poliittisesta mielipiteestä tai yhteiskunnallisesta asemasta.

Lisätietoja palkitsemisesta löytyy Tikkurila-konsernin internetsivuilta hallinnointiosioista [Palkitseminen](#)

Turvallisuus ennen kaikkea

Tikkurila panostaa jatkuvasti työturvallisuuskäytäntöjen ja -menetelmien kehittämiseen. Tikkurilan johto ja henkilöstö ovat sitoutuneita turvallisuuteen, ja yrityksellä on vakiintuneet turvallisuuden johtamisjärjestelmät.

Tikkurilan turvallisuustyö keskittyy ennen kaikkea ennaltaehkäisevään toimintaan, kuten riskienarviointeihin, turvallisuuskoulutuksiin, turvallisuuskäyttäytymisen havainnointiin ja viestintään sekä sisäisiin ja ulkoisiin arviointeihin. Vuoden 2012 painopistealueita olivat erilaiset ennaltaehkäisevät toimet kuten turvallisuuskoulutukset ja -keskustelut sekä riskiarvioinnit.

Konsernin HSE-toiminto asettaa tavoitteita, auditoi järjestelmällisesti yrityksen tuotantolaitoksia, antaa suosituksia ja seuraa paikallista kehitystä. Vuonna 2012 HSE-toiminto tarkasti tuotantolaitoksia Pietarissa Venäjällä, Šabacissa Serbiassa, Kiovassa Ukrainassa, Ansbachissa Saksassa ja Vantaalla Suomessa. Suoritettujen tarkastusten perusteella todettiin kehitystarvetta muun muassa työn riskien arvioinnissa ja tapaturmien analysoinnissa ja toimenpiteiden seurannassa.

Henkilöstön turvallista käyttäytymistä arvioidaan normaalien työtehtävien lisäksi säännöllisissä kehityskeskusteluissa, havainnointikierröksillä sekä esimiesten ja muiden kanssa käytävissä turvallisuuskeskusteluissa.

4.3.2013

Tikkurilassa seurataan toiminnan turvallisuutta LTA1-tapaturmataajuusmittarilla, joka ilmaisee vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneiden tapaturmien lukumäärän miljoonaa työtuntia kohti.

Tavoitteena on työtapaturmamäärän jatkuva vähentäminen. Vuonna 2012 työtapaturmien määrä laski edellisvuoteen verrattuna ja oli 4,1 (2011: 4,8) tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohti. Tapaturmien vuoksi menetettyjen työpäivien määrä oli 11,0 (13,8) kappaletta tapaturmaa kohden.

Panostuksista työturvallisuuteen on ollut hyötyä. Vuonna 2012 Tikkurila saavutti uuden turvallisuussennätyksen, eikä poissaoloon johtaneita työtapaturmia sattunut yli kolmeen kuukauteen. Tämä oli koko konsernissa toteutetun hyvän ennaltaehkäisevän ja korjaavan toiminnan ansiota. Esimiehet kaikilla yrityksen tasoilla ovat kiinnittäneet enemmän huomiota turvallisuuteen ja lisäksi turvallisuuskeskustelujen ja -kierrosten määrää on lisätty.

Raportointikauden aikana konsernin tuotantolaitoksella Utkinissa Pietarissa tapahtui vakava tapaturma. Tapaturma analysoitiin perusteellisesti yhdessä venäläisten viranomaisten kanssa, ja yhteistyössä viranomaisten, konsernin HSE-toiminnon, paikallisen johdon ja HSE-vastaavien kanssa määriteltiin vastaavien onnettomuuksien estämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Analyysin perusteella kaikkia Tikkurila-konsernin tuotantolaitoksia ohjeistettiin tekemään riskienarviointi ja keskittymään erityisesti ennaltaehkäisevään toimintaan. Tapaturmassa loukkaantunut työntekijä on prosessin ajan saanut tukea työnantajaltaan ja hän on palannut töihin.

HSE Monitor – työkalu turvallisuus-, terveys- ja ympäristöasioiden raportointiin ja analysointiin

Vuonna 2011 Tikkurilassa otettiin käyttöön koko konsernin laajuinen raportointityökalu, HSE Monitor, johon kirjataan turvallisuuskeskustelut, turvallisuuskierrot ja -havainnot, erilaiset vaaratilanteet, tapaturmat ja palot. Lisäksi esimiehet tai asiantuntijat raportoivat työkalun avulla muun muassa mahdolliset turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvät vaaratilanteet ja toimenpiteet.

Ohjelman avulla korostetaan tapahtumien järjestelmällistä analysointia, riskiarviointeja ja toimenpiteiden loppuun saattamista sekä seurannan tärkeyttä. Koska turvallisuus-, terveys- ja ympäristöasioihin sekä henkilöstön hyvinvointiin liittyvä tieto kerätään jatkossa yhteen paikkaan, tehostaa työkalun käyttöönotto huomattavasti esimiesten ja asiantuntijoiden työtä ja vähentää erilaisten lomakkeiden täyttöä.

Vuoden 2012 aikana HSE Monitor otettiin käyttöön Tikkurila-konsernin kaikissa tuotantoyksiköissä, paitsi Serbiassa, jossa käyttöönotto aloitetaan vuonna 2013. Suomessa HSE Monitor otettiin käyttöön vuonna 2011.

4.3.2013

Ympäristö

Tikkurila tarjoaa korkealaatuisia, hinnaltaan kilpailukykyisiä ja ympäristön kannalta kestäviä tuotteita sekä ohjaa asiakkaitaan tekemään kestäviä valintoja. Tavoitteenamme on jatkuvasti pienentää oman toimintamme ja tuotteidemme aiheuttamaa ympäristökuormitusta sekä kehittää ympäristömyötäisiä tuotteita. Me haluamme olla edelläkävijä ympäristöasioissa ja otamme ympäristön huomioon kaikessa toiminnassamme. Systemaattinen ja ennakoiva ympäristötyö hyödyttää sekä Tikkurilaa että sen sidosryhmiä.

Kehittäessämme ja valmistaessamme tuotteita otamme huomioon maalin koko elinkaaren aikaiset ympäristö- ja muut vastuullisuusnäkökohdat, raaka-aineista valmiiseen tuotteeseen ja tuotteen hävittämiseen asti.

Asiakkaiden kasvanut ympäristötietoisuus ja ympäristömyönteinen asenne sekä maalien koostumusta ja turvallisuutta koskeva muuttunut lainsäädäntö ovat kaikki osaltaan vaikuttaneet siihen, että ympäristömyötäiset tuotteet kiinnostavat yhä enemmän. Asiakkaat haluavat valita tuotteita, joiden valmistuksesta ja käytöstä aiheutuu mahdollisimman pieni ympäristökuormitus, ja jotka ovat käyttäjille turvallisia.

Tärkeä osa Tikkurilan ympäristötyötä on riski- ja vaaratilanteiden välttäminen. Tikkurilan toimipaikoilla on tehty vuoden 2012 aikana riskianalyyskejä ja niiden perusteella tarvittavia korjaavia toimenpiteitä, kuten muun muassa kehitetty teknisiä ratkaisuja, edistetty turvallisia toimintatapoja, koulutettu henkilöstöä ja tehty ohjeistuksia. Lisäksi toimipaikoilla järjestetään säännöllisesti hätätilanneharjoituksia. Vuonna 2012 toimipaikoilla ei ollut tulipaloja eikä kemikaalivuotoja ympäristöön.

Ympäristötunnuslukuja	2012	2011	2010
Suora energiankulutus*, kWh/tuotelitra	0,11	0,09	0,08
Epäsuora energiankulutus**, kWh/tuotelitra	0,25	0,25	0,29
Tuotannon liuotepäästöt (VOC) ilmaan, g/tuotelitra	0,50	0,44	0,40
Vaarallisten jätteiden määrä, g/tuotelitra (toimitusketju)	21,6	23,2***	8,3
Muun jätteen määrä, g/tuotelitra (toimitusketju)	14,0	14,9***	28,9
Vesihönteisten tuotteiden osuus tuotannosta, %	71,4	70,1	70,3
Investoinnit ympäristönsuojeluun, milj. euroa	0,3	0,5	0,2
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset, milj. euroa	2,1	2,1	2,1
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset, snt/tuotelitra	1,0	1,0	1,0

* polttoaineen kulutus tuotantotoimipaikoilla

** sähkö, kaukolämpö, ostohöyry

*** Vuodesta 2011 alkaen ympäristöraportoinnissa jätteiden jakoperusteena on käytetty GRI-ohjeistuksen mukaisesti kansallisia jäteluokituksia. Aikaisempina vuosina jakoperusteena on käytetty EU:n määrittelemiä luokituksia.

Tikkurilan toiminnan ympäristövaikutukset

Jätteet

Maalin valmistuksessa syntyvä jäte pyritään hyödyntämään prosesseissamme aina kun se on mahdollista tuotteiden tiukat laatuvaatimukset huomioon ottaen. Se kiinteää ja nestemäinen jäte, jota ei kyetä hyödyntämään prosesseissamme, toimitetaan asianmukaisesti hävitettäväksi. Jätteiden keräily, käsittely tai kuljetus ei muodosta ympäristön kannalta normaalista tuotantotoiminnasta poikkeavia ympäristövaikutuksia.

4.3.2013

Tikkurilan vaarallisten jätteiden suhteellinen määrä vuonna 2012 oli 21,6 (2011: 23,2) grammaa tuotelitraa kohti, kun taas muun jätteen suhteellinen määrä oli 14,0 (14,9) grammaa tuotelitraa kohti.

Vuodesta 2011 alkaen ympäristöraportoinnissa jätteiden jakoperusteena on käytetty GRI-ohjeistuksen mukaisesti kansallisia jäteluokituksia. Aikaisempina vuosina jakoperusteena on käytetty EU:n määrittelemiä luokituksia.

Materiaalitehokkuus

Maalin valmistusprosessissa syntyvään materiaalihukkaan lasketaan muun muassa vaarallisenä jätteenä hävitetty materiaali (raaka-aineena ostettu), liuotepäästöt ympäristöön sekä tuotantolaitteistojen pesuvesien mukana viemäriin mennyt raaka-aine sekä hyötykäyttöön tai hävitettäväksi toimitettujen tynnyrien ja konttien raaka-ainejäämät. Tikkurilan tavoitteena on materiaalihukan jatkuva vähentäminen. Vuonna 2012 Tikkurilan materiaalihukka oli 14,1 grammaa tuotelitraa kohti. Vuosina 2010 ja 2011 materiaalitehokkuusmittaria ei laskettu, koska laskenta- ja analysointitapaa uudistettiin kuvaamaan materiaalien hyödyntämistä tarkemmin. Tällä hetkellä luku kattaa noin kaksi kolmasosaa Tikkurilan tuotantomääristä. Materiaalitehokkuusmittarissa ei ole huomioitu Venäjän Pietarin, Ukrainan ja Saksan tuotantolaitosten tuotantomääriä.

Energiankulutus

Maalituotanto itsessään ei kuluta paljon energiaa, vaan suurin osa käytetystä energiasta kuluu rakennusten lämmitykseen ja ilmanvaihtoon. Tikkurilan tavoitteena on toimitusketjun ekotehokkuuden parantaminen eli energian kulutuksen jatkuva vähentäminen. Vuonna 2012 konsernin tuotantolaitosten energiankulutus tuotelitraa kohti oli 0,36 (0,34) kWh.

Energiatehokkuutta Vantaan toimipaikalla

Tikkurila liittyi vuonna 2008 elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, jossa sitouduimme tehostamaan energian käyttöä Vantaan toimipaikalla. Tavoitteemme on tehostaa energiankäyttöä ja saavuttaa 3 700 MWh kumulatiivinen säästö vuoteen 2016 mennessä.

Vuonna 2012 Vantaan toimipaikan energiakulutus oli noin 30 000 MWh. Suurimmat säästöt energiankulutuksessa on saavutettu muuttamalla tehdastiloissa ja tuotevarastossa ekotehokkaat säästö- ja ohjaustavat ilmanvaihtoon työajan ulkopuolella, laitteiden oikeilla säädöillä ja niiden riittävällä tarkastuksella ja kunnossapidolla. Näiden lisäksi energiankulutusta on jo saatu pysyvästi vähennettyä optimoimalla laitteiden ajoaika ja tekemällä lukuisia yksittäisiä prosessiparannuksia. Tämän lisäksi tikkurilalaisia on ohjeistettu tehokkaampaan energiankäyttöön työympäristössään olevien koneiden ja laitteiden käytössä.

Liuotepäästöt ilmaan

Valmistusprosessin yhteydessä ilmaan vapautuu raaka-aineiden sisältämiä haihtuvia orgaanisia liuotteita eli ns. VOC-yhdisteitä. Vuonna 2012 tuotannon laskennalliset liuotepäästöt ilmaan olivat 0,50 (0,44) grammaa tuotelitraa kohti.

Jätevedet

Konsernin toimipaikkojen jätevedet käsitellään paikallisten viranomaisten määräysten mukaisesti.

Ympäristökustannukset ja -investoinnit

Ympäristönsuojelun käyttökustannukset olivat 1,0 (1,0) senttiä tuotelitraa kohti. Kustannuksiin sisältyy muun muassa jätteiden käsittely, jäteveden käsittely ja analysointi sekä sertifiointikustannukset.

4.3.2013

Vuoden 2012 investoinnit ympäristönsuojeluun toimipaikoilla olivat 0,3 (0,5) miljoonaa euroa ja ympäristöön liittyvät käyttökustannukset 2,1 (2,1) miljoonaa euroa.

Maaperän puhdistyöt saatu valmiiksi Puolan tuotantolaitoksella

Tikkurilan Puolan Dębican tuotantolaitoksen aiemman omistajan aikainen toiminta aiheutti maaperän ja pohjaveden saastumista tuotantolaitoksen alueella. Vuodesta 2002 lähtien Tikkurila on tiiviissä yhteistyössä ympäristöviranomaisten kanssa ja niiden antamien suositusten perusteella tehnyt maaperän ja pohjaveden tutkimuksia sekä puhdistanut pohjavettä tuotantolaitoksellaan Dębicassa. Vuonna 2006 Puolan paikalliset ympäristöviranomaiset hyväksyivät suunnitelman puhdistustoimista, ja vuoden 2012 aikana kaikki puhdistustyöt saatiin valmiiksi.

Hiilidioksidipäästöjen puolittaminen Skandinaviassa

Tikkurila pyrkii vähentämään suorien ja epäsuorien hiilidioksidipäästöjensä (CO₂) määrää 50 prosentilla vuoteen 2020 mennessä toiminnoissaan Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Päästöjä tullaan vähentämään muun muassa kuljetuksessa, liikematkustuksessa, sähkönhankinnassa ja -kulutuksessa sekä jätteiden hävittämisessä.

Vähennystavoitteen saavuttamiseksi henkilöstöstä on koottu ryhmä, jonka tehtävä on määrittää tarvittavat toimenpiteet. CO₂-päästöjen vähentämistoimien lisäksi tämä ryhmä pyrkii lisäämään henkilöstön tietoisuutta asiasta.

Lisätietoja Tikkurilan tuotannosta:

[Vastuullisuutta läpi koko arvoketjun](#)

Tikkurilan tuotteiden ympäristövaikutukset

Maali lisää maalatun kohteen, rakenteen tai rakennuksen elinikää. Kehitämme maaliyhdistelmiä ja ratkaisuja, joilla saavutetaan mahdollisimman pitkä kestoikä ja pitkät huoltomaalausvälit.

Maalin ympäristövaikutukset tulee tunnistaa tuotteen koko elinkaaren ajalta – tuotteiden ja niiden raaka-aineiden valmistuksesta käyttöön ja jätteiden käsittelyyn asti. Ympäristömyötäisten tuotteiden kehittäminen alkaa tutkimuksessa ja tuotekehityksessä, joka yhteistyössä ostotoiminnan kanssa valitsee raaka-aineita ja kehittää tuotteita erilaisiin käyttökohteisiin. Tutkimuksen ja tuotekehityksen avulla voidaan vastata niin tulevaisuuden lainsäädännöllisiin haasteisiin kuin aktiivisesti parantaa tuotteiden ympäristövaikutuksia ja käyttöturvallisuutta.

Tuotteidemme ympäristölle aiheutuva kuormitus muodostuu muun muassa raaka-aineiden valmistuksesta, tuotteen valmistuksessa käytettävästä energiasta, valmistuksen aikana syntyvistä päästöistä ja jätteestä, maalaustyön ja maalin kuivumisen aikana maalista haihtuvista yhdisteistä sekä maalin ja maalatun kohteen hävityksestä.

Tuotteen elinkaaren aikaisiin ympäristövaikutuksiin vaikuttaa myös tuotteen laatu. Mitä paremmat ominaisuudet maalipinnalla saavutetaan, sitä vähemmän huoltotoimenpiteitä tarvitaan ja sitä pidempi on huoltomaalausväli.

Minimoimme tuotteidemme ympäristökuormitusta muun muassa valitsemalla ympäristöä vähemmän kuormittavan vaihtoehdon, kun se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista, ja kehittämällä valmistusprosessin ekotehokkuutta minimoimalla syntyvää hukkaa ja hyödyntämällä syntyvää jätettä.

Ohjaamme asiakkaitamme maalin käyttöön ja hävitykseen liittyvissä asioissa, ja pyrimme varmistamaan, että toimittajamme täyttävät asettamamme laatu- ja ympäristövaatimukset.

4.3.2013

Lisääntyvä sääntely

Maalien ympäristövaikutuksia vähennetään myös lainsäädännön kautta. Maalin valmistukseen, tuoteturvallisuuteen sekä maalien käsittelyyn ja markkinointiin liittyvä sääntely lisääntyy uusien turvallisuus- ja ympäristösäännösten käyttöönoton myötä.

Yksi merkittävimmistä EU-alueen lainmuutoksista on REACH-asetus, joka on Euroopan Unionin asetus kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista. REACH velvoittaa kemikaalien valmistajat ja maahantuojat arvioimaan tuotteen käyttöön liittyvät riskit ja ohjeistamaan loppukäyttäjiä niiden turvallisessa käytössä.

Maalit itsessään eivät ole asetuksessa mainittuja tuotteita, mutta maalin sisältämien kemikaalien tulee olla rekisteröityjä EU:ssa. Näin ollen maalinvalmistajat joutuvat varmistamaan käyttämiensä raaka-aineiden REACH-kelpoisuuden, ja heillä on velvollisuus informoida asiakkaitaan tuotteidensa sisältämistä aineista. Tikkurila on varmistanut, että kaikki EU-alueella käytettävät raaka-aineet on rekisteröity tai tullaan rekisteröimään REACH-asetuksessa määritellyn aikataulun mukaisesti vuoteen 2018 mennessä.

Kemikaalien luokituksiin, merkintöihin ja pakkaamiseen liittyy CLP-asetus (Classification, Labeling and Packaging), jonka tarkoituksena on varmistaa ihmisten terveyden ja ympäristönsuojelun korkea taso. Asetuksella yhdenmukaistetaan aineiden ja seosten luokituskriteerit sekä merkintöjä ja pakkaamista koskevat säännöt. CLP-asetus on voimassa kaikissa EU-maissa, ja sen myötä otetaan maailmanlaajuisesti käyttöön yhdenmukaistettu kemikaalien luokitus- ja merkintäjärjestelmä GHS. Vuonna 2013 Tikkurilassa aloitetaan uusien etikettien ja käyttöturvallisuustiedotteiden valmistelu vastaamaan CLP-asetuksen määräyksiä. Maalituotteiden etikettien varoitustekstit tulee uusia kesäkuuhun 2015 mennessä.

Maalien VOC-direktiivi määrittelee eri kohteisiin tarkoitetuista maaleista ilmaan haihtuvien liuotepitoisuuksien sallitut enimmäismäärät.

Biosididirektiivi ohjaa maaleissa käytettävien säilytysaineiden käyttöä.

Edellä mainittujen asetusten lisäksi erilaiset ympäristömerkit ja tunnukset, kuten Joutsenmerkki ja EU-ympäristömerkki sekä allergia- ja astmatunnukset, asettavat tuotteillemme vaatimuksia ympäristöön, terveyteen ja laatuun liittyen.

Lisätietoja Tikkurilalle tuotteille myönnettyistä ympäristömerkeistä:

[Ympäristömerkit ja maalien luokitus](#)

Vesiohenteiset tuotteet

Yhä useammat maalit ovat vesiohenteisia tai vähemmän liuotteita sisältäviä maaleja, ns. high solids -tuotteita. Tikkurila pyrkii kasvattamaan vesiohenteisten maalien markkinaosuutta. Vuonna 2012 vesiohenteisten tuotteiden osuus tuotannosta oli 71,4 (2011: 70,1) prosenttia.

Vesiohenteisen maalin ympäristövaikutukset ovat erityisesti käyttövaiheessa pienemmät kuin liuotinohenteisen maalin, koska vesiohenteisesta maalista haihtuu ainoastaan vettä. Vesiohenteisen maalin etuja ovat helppokäyttöisyys ja hajuttomuus. Vesiohenteiset maalit ovat nopeita kuivumaan. Jos vesiohenteisella maalilla maalataan sisätiloissa, voi tiloja käyttää kun maali on kuivunut. Työvälineet on helppo puhdistaa vedellä.

Vesiohenteisten maalien yleistymisen vaikuttaa Tikkurilan koko arvoketjuun. Liuotepäästöjen vähentämistä edellyttää myös esim. EU:n VOC-asetus, joka määrittelee erityyppisille rakennusmaaleille suurimmat sallitut liuotepitoisuudet.

4.3.2013

Pohjoismaissa vesiohenteiset ja high solids -tuotteet ovat olleet käytössä jo pitkään. Skandinavian alueella noin 90 prosenttia Tikkurilan myymistä maaleista on vesiohenteisia.

Myös Venäjällä ympäristötietoisuus ja vesiohenteisten tuotteiden suosio on kasvanut. Vuoden 2012 lopussa lähes 60 prosenttia Venäjällä myydyistä tuotteista oli vesiohenteisia (lähde: Chem-Courier).

Erilaiset maalityypit

Laadukkaalla ja oikein valitulla maalilla voidaan ratkaisevasti vähentää maalatun pinnan huoltotarvetta ja pidentää tuotteen tai rakenteen käyttöikää.

Eri alustat, kuten puu, betoni tai metalli, edellyttävät maalilta erilaisia ominaisuuksia. Maali suojaa alustamateriaalia sään vaikutuksilta ja mekaanisilta rasituksilta. Puu turpoo kastuessaan ja kutistuu kuivuuksaan, joten maalikalvolta vaaditaan elastisuutta. Kiviainespintojen tuotteiden tulee pitää rakenteet kuivina. Metallipintojen maalien tulee suojata alustaa korroosiolta.

Tikkurila valmistaa maaleja moniin eri käyttötarkoituksiin. Halutuista ominaisuuksista riippuen myös valmistuksessa käytettävien komponenttien välillä on suuria eroja. Tuotteiden ympäristö- ja terveysvaikutuksiin vaikuttavat suuresti Tikkurilan valitsemat raaka-aineet. Tikkurilan tuotekehitys etsii jatkuvasti teknisesti toimivia ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia raaka-aineita tiiviissä yhteistyössä Tikkurilan ostotoiminnan ja raaka-ainetoimittajien kanssa.

Sisä- ja ulkokäytössä maaleilta vaaditaan erilaisia ominaisuuksia. Ulkokäytössä maalia rasittavat muun muassa auringonvalo, kosteuden vaihtelut sekä home- ja sinistäjäsienet. Ulkomaaleissa käytetään usein fungisideja eli sienten torjuntaan tarkoitettuja aineita, jotka suojaavat maalikalvoa homeelta ja levältä.

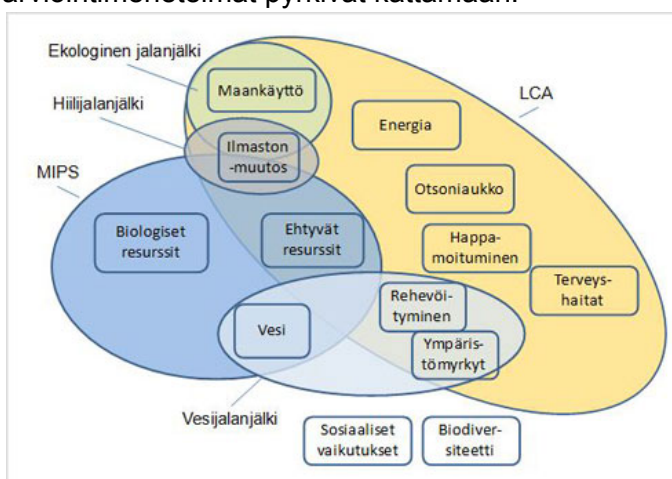
Sisäpintoja rasittavat ensi sijassa mekaaninen kulutus, esimerkiksi hankaus ja kolhut, sekä puhdistusaineet ja muut aineet, kuten rasva. Sisätiloissa maaleilta vaaditaan hyvää puhdistettavuutta ja hankauksen kestoa.

Lisätietoja Tikkurilan tuotteista

[Vastuullisuutta läpi koko arvoketjun](#)
[Ympäristömerkit ja maalien luokitus](#)

Ympäristöarviointimenetelmät

Tuotteiden ja toiminnan ympäristövaikutuksia voidaan kuvata myös erilaisten arviointimenetelmien avulla. Alla oleva kuva havainnollistaa mitä eri tyyppisiä ympäristövaikutuksia eräät tunnetut arviointimenetelmät pyrkivät kattamaan.

Kuva: Ympäristövaikutusten arviointi (Tuomas Mattila, 2009, SYKE)

4.3.2013

Elinkaarianalyysi (LCA)

LCA on menetelmä, jonka avulla arvioidaan tuotteen tai muun vastaavan ympäristövaikutuksia läpi sen koko elinkaaren – raaka-ainevalinnoista, tuotekehityksestä ja tuotannosta tuotteen käyttöön ja kierrätykseen tai hävitykseen.

Tikkurilassa on tutkittu tuotteiden elinkaari vaikutuksia jo 1990-luvulta. Tikkurila osallistui vuosina 2009-2011 Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) koordinoimaan FINLCA-projektiin (Life Cycle Assessment Framework and Tools for Finnish Companies), jonka tavoitteena oli kehittää erilaisia työkaluja elinkaariselvitysten ja päätöksenteon tueksi sekä edistää osaamista ja ymmärrystä, joka parantaa suomalaisten yritysten kansainvälistä ympäristökilpailukykyä. Projektin myötä syntyi työkalu, jolla voidaan arvioida maalijärjestelmien ympäristövaikutuksia.

Elinkaariselvitysten mukaan maalien aiheuttamasta ympäristökuormituksesta merkittävimpiä tekijöitä ovat raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien valmistamisen ympäristökuormitus sekä liuotehenteisten maalien käytöstä vapautuvat liuotteet.

Yksittäisten raaka-aineiden terveysvaikutuksista on tietoa varsin kattavasti, mutta tiedot maalien raaka-aineiden ympäristöominaisuuksista ovat vielä puutteellisia. Tästä johtuen maalin elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten analysointi on haasteellista.

Muut arviointimenetelmät

Muita ympäristövaikutusten mittaamisessa käytettyjä arviointimenetelmiä ovat:

- Ekologinen jalanjälki kuvaa materiaalien ja energian tuottamiseen sekä syntyneiden jätteiden käsittelyyn tarvittavan maa- ja vesialueen pinta-alan.
- Hiilijalanjälki kertoo tuotteen, toiminnan tai palvelun aiheuttaman kasvihuonekaasujen määrän elinkaaren aikana.
- MIPS (Material Input per Service unit) kertoo materiaalin määrän, joka tuotteen tai palvelun tuottamiseen tarvitaan.
- Vesijalanjälki kertoo tuotteiden ja palveluiden elinkaaren aikana kulutetun veden määrän ja vaikutuksen vesistöihin.

Ympäristömerkit ja maalien luokitus

Maaleille myönnetään monenlaisia ympäristömerkkejä ja luokituksia, joiden tarkoituksena on lisätä tietoa maalien ympäristövaikutuksista ja tuoteominaisuuksista, auttaa ja ohjata kuluttajia ostopäätöksissä sekä muuttaa kulutustottumuksia ympäristöä säästävään suuntaan.

Tikkurila on jo vuosia tehnyt aktiivista ja pitkäjänteistä työtä ympäristön kannalta kestävämpien ja helppokäyttöisten tuotteiden kehittämiseksi ja tarjoamiseksi, erityisesti Skandinaviassa, jossa Tikkurilalla on eniten ekomerkityviä kauppa- ja rakennusmaaleja.

Tikkurila-konsernin eri maalibrändeilla on useita virallisia sekä paikallisia ekomerkkejä ja tuotekohtaisia luokituksia.

Maaleille myönnettäviä virallisia ekomerkkejä ovat

EU-ympäristömerkki

EU-ympäristömerkki on Euroopan yhteisön (EU) yhteinen ympäristömerkki. EU-ympäristömerkki kertoo tuotteen tai palvelun ympäristömyötävyydestä ja laadusta, ja se myönnetään vain tuotteille, jotka täyttävät ennalta laaditut ympäristön kuormitusta koskevat vaatimukset tuotteen koko elinkaaren aikana.

4.3.2013

Vuonna 2012 Tikkurilan Optiva-tuotevalikoiman tuotteille myönnettiin EU-ympäristömerkki Puolassa. Merkin käyttöoikeuden saivat Optiva Super Matt 3, Optiva Matt 5, Optiva Satin Matt 7 ja Optiva Semi Matt 20 -tuotteet sekä Optiva-pohjamaali.

Vuonna 2012 Skandinaviassa myönnettiin useille tuotteille EU-ympäristömerkki. Skandinaviassa myytävien Alcron ja Beckersin maalibrändien tuotteista noin 60:llä on EU-ympäristömerkki.

Tikkurilan maalibrändin tuotteista EU-ympäristömerkki on myönnetty Remontti-Ässälle ja Jokerille.

Pohjoismainen ympäristömerkki, Joutsenmerkki

Joutsenmerkki on Pohjoismaiden virallinen ympäristömerkki, joka opastaa kuluttajia valitsemaan ympäristön kannalta parempia tuotteita ja kannustaa valmistajia ja palveluntarjoajia tekemään tällaisia tuotteita. Joutsenmerkityt maalit täyttävät tarkkojen ympäristövaatimusten lisäksi myös tiukat laatuvaatimukset, jotka käsittävät tuotteen koko elinkaaren raaka-aineista tuotteiden valmistamiseen ja käyttöön sekä jätteiden hävittämiseen.

Vuonna 2009 Tikkurilan tytäryhtiö Alcro-Beckers AB oli ensimmäinen yritys, joka sai Joutsenmerkin ulkomaaleilleen. Vuonna 2012 Skandinaviassa myönnettiin useille tuotteille Joutsenmerkki, ja nyt yli sata Alcron ja Beckersin ulko- ja sisämaalia on Joutsenmerkittyjä.

Vuonna 2012 Tikkurila sai ensimmäiset Joutsenmerkit Baltiassa, kun Vivacolorin viidelle Interior-sarjan tuotteelle myönnettiin ekomerkki.

Suomessa vuonna 2012 Tikkurila sai Joutsenmerkin uudistuneelle ja laajentuneelle Ultra-ulkomaalituotevalikoimalle. Merkin käyttöoikeuden saivat talomaalit Ultra Matt, Ultra Classic ja Ultra Lux. Tikkurilan Joker- ja Remontti-Ässä-sisämaaleille myönnettiin Joutsenmerkki vuonna 2011.

Muita maaleille myönnettäviä tunnuksia ovat:

Allergia- ja astmatunnukset

Allergia- ja astmatunnus kertoo tuotteesta, joka täyttää tarkat tuotekohtaiset vaatimuskriteerit eikä sisällä hajusteita tai muita yleisesti ärsyttäviä tai herkistäviä aineita. Tunnus auttaa asiakkaita valitsemaan tuotteita, jotka eivät yleisesti ärsytä, herkistä ihoa tai aiheuta hengitystieoireita. Tunnuksen saaneilta tuotteilta edellytetään tarkat kaavatiedot ja tuoteselosteet. Eri maissa on omat paikalliset kriteerit allergia- ja astmatunnusten myöntämisen suhteen.

Ruotsissa myytävistä Alcron ja Beckersin tuotteista useilla on allergia- ja astmatunnus. Suomessa myytävistä tuotteista Remontti-Ässällä ja Jokerilla on allergiatunnus. Puolassa myytävistä tuotteista noin kymmenellä maalilla, muun muassa Optiva-tuotevalikoimalla, on allergiatunnus.

Vuonna 2012 Tikkurila sai Virossa, Latviassa ja Liettuassa Vivacolorin viidelle Interior-sarjan tuotteelle allergia- ja astmatunnukset. Ukrainassa Tikkurila sai allergiatunnuksen Kolorit-brändin tuotteille.

Lisätietoa paikallisista ympäristömerkeistä, saaduista tunnuksista ja luokituksista löytyy Tikkurila-konsernin maalibrändien paikallisilta internet-sivustoilta.

4.3.2013

Tuoteturvallisuus

Tikkurilassa tehdään aktiivisesti työtä tuotteiden turvallisuuteen liittyen. Tikkurilassa tuoteturvallisuudesta vastaavat tuotantotoimipaikoilla tuoteturvallisuuteen erikoistuneet henkilöt, jotka kokoontuvat säännöllisesti pohtimaan ja kehittämään tuoteturvallisuuteen liittyviä asioita. Verkoston tehtävänä on jakaa osaamista raaka-aineisiin ja tuotetiedon hallintaan liittyen sekä ratkoa uusimpia lainsäädännön mukanaan tuomia haasteita, tällä hetkellä erityisesti CLP- ja REACH-asetuksiin liittyen.

Tikkurilan tuoteturvan päätehtäviä ovat

- käyttämiemme raaka-aineiden terveys- ja ympäristövaikutuksia selvittäminen ja
- asiakkaidemme ohjeistaminen tuotteidemme turvalliseen käyttöön.

Tikkurilassa tehdään systemaattista ja aktiivista työtä maaleissa käytettävien raaka-aineiden terveys- ja ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Tiivis yhteistyö tutkimuksen ja tuotekehityksen, ostotoiminnan sekä raaka-ainetoimittajien kanssa parantaa tehokkuutta raaka-aineiden ja toimittajien valinnoissa, laatu- ja kustannustietoisuudessa sekä logistiikassa.

Raaka-ainetietojen ja maalin kaavan perusteella tuoteturvassa lasketaan tuotteen ympäristöön ja terveyteen vaikuttavat vaaraominaisuudet ohjeiden mukaisessa käytössä. Nämä ilmoitetaan maalin käyttöturvallisuustiedotteessa ja etiketin varoitusosassa. Mikäli käyttöohjeita ja turvallisuusohjeita noudatetaan, maalin käyttö on turvallista.

Tikkurilan asiakkaat saavat laajalti tietoa konsernin maaleista, niiden turvallisesta ja laadukkaasta ja kestävästä lopputuloksen mahdollistavasta käytöstä sekä terveydellisistä vaikutuksista käyttöturvallisuustiedotteista, tuoteselosteista, etiketeistä sekä erilaisista maalaukseen liittyvistä ohjeista ja oppaista.

Vuonna 2012 konsernissa otettiin käyttöön uusi järjestelmä tuotteidemme kaavojen ja raaka-aineiden hallintaan. Järjestelmä lisää maali- ja raaka-aineiden hallinnan läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta konsernitasolla. Järjestelmän käyttöönottoa jatketaan vuonna 2013. Lisäksi vuonna 2012 aloitettiin konsernitasoisen käyttöturvallisuustiedotteiden tekoon keskittyvän järjestelmän käyttöönotto.

4.3.2013

Yhteiskunta & talous

Taloudellinen vastuu

Kehittämällä jatkuvasti liiketoimintaansa Tikkurila pyrkii kasvamaan kannattavasti ja vahvistamaan markkina-asemaansa. Samalla yhtiö luo lisäarvoa omistajilleen, asiakkailleen ja muille sidosryhmille.

Lue Tikkurilan taloudellisista tavoitteista

[Taloudelliset tavoitteet](#)

Taloudellisen lisäarvon syntyminen ja jakautuminen vuonna 2012

	milj. euroa
Luotu taloudellinen lisäarvo (I)	
a) Liikevaihto	671,8
Taloudellisen lisäarvon jakaminen (II)	
b) Liiketoiminnan kulut	489,4
c) Palkat ja muut henkilöstökulut	115,9
d) Korvaukset rahoittajille	7,4
e) Verot	18,7
f) Lahjoitukset	0,1
Yritykseen jäänyt lisäarvo (I–II)	40,3

Tikkurilan taloudellista kehitystä vuonna 2012 on kuvattu laajasti Tikkurilan vuosikertomuksessa [Julkaisut](#)

Sakot ja rangaistukset

Vuonna 2012 Tikkurilalle ei määrätty merkittäviä sakkoja tai rangaistuksia.

Yhteistyötä ja dialogia sidosryhmiemme kanssa

Tikkurilan keskeisimmät sidosryhmät ovat asiakkaat ja ostopäätöksen taustavaikuttajat, henkilöstö sekä omistajat ja sijoittajat.

Me Tikkurilassa panostamme yhteistyöhön ja avoimeen vuoropuheluun sidosryhmiemme kanssa. Tämän onnistuminen ja sidosryhmien odotusten täytyminen edellyttää meiltä toimenpiteitä, joista suuri osa on paikallisia sidosryhmien paikallisuudesta johtuen.

Ohessa muutama vuonna 2012 käyttöönotettu ja aloitettu toimenpide, jotka edistävät Tikkurilan ja sidosryhmien välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua.

Tikkurilan Myymälä-konsepti: maalinmyynti helpommaksi ja ostaminen hauskemaksi

Tikkurila julkisti Suomessa syksyllä 2012 uuden Myymälä-konseptin, jonka ideana on auttaa maaliakauppaa onnistumaan liiketoiminnassaan, tehdä maalin ostamisesta miellyttävä kokemus ja lisätä maalaamisen suosiota sisustajien keskuudessa.

Myymälä-konseptin suunnittelun taustalla on joukko yleisiä trendejä. Asiakkaiden yksilöllisyys korostuu, eli tarjonnan tulee vastata asiakkaan yksilöllisiä tarpeita. Ostaminen tulee tehdä helpoksi – asiakkaat kaipaavat valmiita ratkaisuja ja ideoita. Myös myynnin tehokkuus korostuu.

Konseptin kehittämisen pohjana oli kattava tutkimustyö. Kuluttajalähtöisen tuoteryhmähallinnan tutkimustyö aloitettiin jo vuonna 2006. Osana tutkimusta selvitettiin myös kuluttajien

4.3.2013

maalinostoprosessia. Tutkimusten avulla saatiin kartoitettua laajasti mitä kaikkea maalin ostamiseen liittyy, millaisia tarpeita ja arvostuksia asiakkailta on sekä löytää kaupan kannalta olennaiset kohderyhmät. Tutkimustuloksia peilattiin suomalaisten asenteita kartoittavaan RISC Monitor -tutkimukseen, ja sen perusteella myymäläkonseptiin määriteltiin suomalaisista kolme pääkohderyhmää: *remontoija, kodinrakentaja ja edelläkävijä*.

Pääkohderyhmiä varten suunniteltiin kolme erikokoista myymäläkokonaisuutta. Kaikissa on samat peruselementit: esillepano, tuotevalikoima, sävytys ja myymälätapahtumat. Tuotevalikoimia rakennettaessa otettiin huomioon muun muassa kaupan tuotevaraston kiertonopeus sekä sesonkivaihtelut. Kauppa saa tuotevalikoimista yksityiskohtaiset hyllykartat sekä tarkat suositukset tuotteiden määristä ja pakkausvaihtoehdoista.

Myös esillepanoon suunniteltiin joukko myyntiä helpottavia ratkaisuja. Näitä ovat muun muassa selkeät tuoteryhmäopasteet, oheistuotteiden ja tuotetiedon sijoittaminen tuotteiden yhteyteen sekä valmiit kampanjapaketit kalusteineen, pintanäytteineen ja julisteineen.

Konseptin esillepanoratkaisuille myönnettiin marraskuussa 2012 EU:n mallisuoja EU:n sisämarkkinoiden harmonisointivirasto OHIM:n toimesta.

(Kuva: Martti Järvi)

Tikkurilasta apua maalaamiseen

Maalin ostopäätöstä usein edeltää ideointi, värin valinta sekä vinkkien ja ohjeiden etsintä. Tikkurila tarjoaa kuluttajille ratkaisuja innostumisesta onnistumiseen. Internet-sivuilta löytyy laaja valikoima maalausideoita, työohjeita ja -videoita sekä tietoa väreistä ja maaleista. Kuluttajia palvelevat myös Suunnittelijapankki ja Tekijäpankki, joihin kuuluu satoja Tikkurilan kanssa markkinointisopimuksen solmineita sisustussuunnittelijoita ja maalausurakoitsijoita.

4.3.2013

Tikkurilan Maalilinja tarjoaa Suomessa kuluttajille ja ammattilaisille apua, neuvoja ja ideoita maalaamiseen. Asiantuntijamme antavat teknistä konsultaatiota, neuvoja värin ja maalin valintaan sekä vinkkejä ja työohjeita, joita noudattamalla asiakkaamme pääsevät laadukkaaseen ja kestäväan lopputulokseen maalausprojekteissaan. Maalilinja vastaa asiakkaiden kysymyksiin puhelimitse ja sähköpostitse. Vuonna 2000 perustetulle Maalilinjalle tulee yli 75 000 yhteydenottoa vuodessa.

Tikkurilan Profe – ammattilaisille suunnattuja palveluita

Tikkurila lanseerasi Profe-palvelukonseptin ammattikunnan asiakkailleen vuonna 2011 Suomessa. Vuoden 2012 aikana konseptia on laajennettu Suomessa myös teollisuusasiakkaille sekä Profe-palveluiden käyttöönotto aloitettiin Venäjällä ja Puolassa. Vuoden 2013 aikana Profen käyttöönottoa jatketaan ja palvelutarjontaa kehitetään edelleen monipuolisemmaksi.

Profen avulla Tikkurila pystyy tarjoamaan yhä laajempaa ja kohdistetumpaa palvelua ammattikunnan eri toimijoille kunkin asiakasryhmän erikoistarpeet huomioon ottaen. Profen tavoitteena on parantaa Tikkurilan ja jälleenmyyjien sekä ammattikunnan asiakkaiden välistä yhteistyötä.

Profe kokoaa maalausurakoitsijoille, rakennuttajille ja suunnittelijoille suunnatut palvelut kokonaisuudeksi. Kaupan ammattikuntamyymyjille tarjotaan omaa valmennusta, ja kuluttajasektorilla toimivien maalausurakoitsijoiden käyttöön on kehitetty uusia, vaivattomia tapoja vastata kuluttaja-asiakkaiden tarpeisiin.

Tikkurilan ammattikuntamyymynti palvelee projektiasiakkaita ja tukee näitä kaikessa tuotteisiin, maalaamisen teknisiin ratkaisuihin, väreihin tai muun pintakäsittelyyn liittyvän tiedon etsimisessä. Ammattikuntamyymynti toimii kontakteina Tikkurilan muihin asiantuntijoihin, ja heiltä voi pyytää konsultointiapua vaikkapa suoraan työmaalle.

Ammattilaisille ja suunnittelijoille suunnattu klubi Kazakstanissa

Tikkurilan kazakstanilainen tytäryhtiö TOO Tikkurila on käynnistänyt ammattilaisasiakkaille ja muille yhteistyökumppaneille suunnatun uuden ammattilaisten ja suunnittelijoiden klubin Kazakstanissa.

Klubi tarjoaa ammattilaisasiakkaille ja suunnittelijoille kattavaa ja luotettavaa tietoa Tikkurilan tuotteista ja palveluista sekä esittelee Tikkurilan uusimpia maalausprojekteja Kazakstanissa. Vahvistamalla yhteistyötä kumppaneidensa kanssa Kazakstanissa Tikkurila pyrkii lisäämään ekologisten, turvallisten ja laadukkaiden maalituotteiden käyttöä sekä kehittämään avointa vuoropuhelua asiakkaiden kanssa.

Tikkurilan ammattilaisille ja suunnittelijoille suunnatun klubin jäsenet saavat alennuksia Tikkurilan maaleista valituissa myyntipisteissä Kazakstanissa. He voivat myös osallistua Tikkurilan Kazakstanissa järjestämiin seminaareihin ja valtuutettujen jälleenmyyjien järjestämiin tapahtumiin sekä vaihtaa keskenään tietoja suunnittelutrendeistä IVY-maissa ja Euroopassa.

Venäjälle Pietariin avattu koulutuskeskus

Tikkurila kouluttaa henkilöstöään, asiakkaitaan, jälleenmyyjäänsä sekä alan ammattilaisia ja opiskelijoita koulutuskeskuksissaan, joita konsernissa on seitsemässä maassa.

Venäjälle Pietarin Obukhovoona, vain vesiohenteisia tuotteita valmistavan tehtaan välittömään läheisyyteen, on valmistunut moderni koulutuskeskus. Koulutuskeskuksessa järjestetään eri asiakasryhmille ja henkilöstölle seminaareja, luentoja,

4.3.2013

maalaamiseen ja maaleihin liittyviä koulutuksia, esitellään laajalti Tikkurilan tuotteita ja inspiroidaan koulutuskeskuksen vieraita värein ja maalausnäyttein maalaamiseen.

Tikkurilalla on Venäjällä koulutuskeskuksia myös Moskovassa ja Novosibirskissä. Vuoden 2012 aikana Tikkurila koulutti Venäjällä noin 5 300 asiakasta, jälleenmyyjää ja alan ammattilaista.

Venäjän liikevaihto on 32 prosenttia Tikkurilan koko konsernin liikevaihdosta, joka vuonna 2012 oli 671,8 miljoonaa euroa.

Palveluliiketoiminnan kehittäminen yhteistyössä asiakkaan Ruotsissa

Tikkurilan ruotsalainen tytäryhtiö aloitti yhteistyön Skanskan kanssa Nya Karolinska Solnan sairaalan rakentamisessa. Tikkurila Sverige AB tarjoaa Skanskalle maalauskonsultointipalveluja yliopistosairaalan rakennushankkeessa. Viisivuotinen sopimus tehostaa maalaustöitä ja parantaa ympäristöasioiden dokumentointia.

Yhteistyö Skanskan ja projektin pääkonsultin, White Tengbomin, kanssa on Tikkurilan laatuaan ensimmäinen konsulttitoimeksianto. Tikkurila tarjoaa käyttöön teknisen tukensa ja toimittaa koko projektin maalaustyöselitykset ja materiaalikuvaukset.

Sairaalarakennuksen maalaustöissä on erityisvaatimuksia verrattuna muihin uudisrakennusprojekteihin. Pintojen on esimerkiksi oltava helposti puhtaana pidettäviä ja kulutusta kestäviä. Tämän lisäksi Nya Karolinska Solna on erittäin suuri rakennusprojekti. Uusi sairaalarakennus on kooltaan noin 320 000 neliometriä. Rakentaminen aloitettiin kesällä 2010, ja se jatkuu vuoteen 2017 saakka. Maalaus on jaettu seitsemään vaiheeseen, joista ensimmäinen eli tunnelikäytävien ja pysäköintihallien maalaus on jo aloitettu.

Yhteistyötä opiskelijoiden kanssa Ruotsissa

Värillä, mielikuvituksella ja tarkalla työllä vanhasta ja kuluneesta huonekalusta voi saada uudelleen hyvännäköisen. Tikkurilan tytäryhtiö Ruotsissa, Tikkurila Sverige, on yhteistyössä muotoilukorkeakoulu Beckmans Designhögskolanin opiskelijoiden kanssa lanseerannut Alcron ad.retur-inspiraatiomalliston, johon koulun opiskelijat ovat antaneet kymmenelle loppuun kulutetulle huonekalulle uuden ulkoasun.

Opiskelijat saivat tehtäväkseen etsiä mielestään ruman ja kuluneen huonekalun ja näyttää, miten siitä saa taas kauniin Alcron tuotteilla. Arvioitavaksi opiskelijoilta saatiin 38 ehdotusta. Tuomaristo valitsi niistä kymmenen, jotka esiteltiin Stockholm Furniture Fair -messuilla Ruotsissa helmikuussa 2012.

Tietoa Tikkurilasta sijoittajille

Tikkurilan sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on tukea Tikkurilan osakkeen oikeaa arvonmuodostusta julkaisemalla oikea-aikaisesti merkityksellistä, ymmärrettävää, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa, kasvattamalla sijoittajien ja analyytikoiden kiinnostusta Tikkurilaa kohtaan, edistämällä sijoittajien uskollisuutta ja saavuttamalla uusia sijoittajia ja yhtiöstä kiinnostuneita analyytikoita.

Vuoden 2012 aikana Tikkurilan sijoittajasuhdetiimi tapasi road show -tilaisuuksissa reilut 300 sijoittajaa ja analyytikkoa. Lisäksi Tikkurilan varsinaiseen yhtiökokoukseen osallistui noin 200 osakkeenomistajaa.

4.3.2013

Tikkurila järjesti kesäkuussa 2012 konsernin ensimmäisen sijoitusanalytikoille ja institutionaalisille sijoittajille suunnatun pääomamarkkinapäivän Pietarissa, Venäjällä. Osallistujilla oli mahdollisuus keskustella Tikkurilan johdon kanssa ja tutustua Tikkurilan Venäjän toimintoihin.

Tikkurila osallistui marraskuussa 2012 sijoittajille ja sijoitusalan ammattilaisille suunnattuun Sijoitus Invest -tapahtumaan Helsingissä.

Molempien tilaisuuksien esitykset ovat saatavilla Tikkurilan sijoittajasivustolla:
Pääomamarkkinapäivä 2012
Sijoitus Invest 2012

Tikkurila palkittiin joulukuussa 2012 NASDAQ OMX Helsingin ja ruotsalaisen Regi Research & Strategi AB:n tilaisuudessa parhaana sijoittajasuhteiden hoitajana keskisuurten yhtiöiden sarjassa. Tutkimuksessa arvioitiin muun muassa yhtiön antaman tiedon laatua ja sisältöä, talousraportoinnin ja vuosikertomuksen sisältöä ja toimivuutta sekä yhtiön järjestämiä pääomamarkkinapäiviä ja tapaamisia.

Tutkimuksessa laitettiin paremmuusjärjestykseen myös suomalaisten pörssiyhtiöiden toimitusjohtajat ja sijoittajasuhdejohtajat/-päälliköt. Keskisuurten yhtiöiden sarjassa Tikkurilan Erkki Järvinen valittiin toiseksi parhaaksi toimitusjohtajaksi (Best CEO). Tikkurilan sijoittajasuhdepäällikkö Minna Avellan sijoittui kolmanneksi omassa sarjassaan (Best IRO). Valintakriteerejä olivat muun muassa henkilöiden osaaminen, suhteidenhoitokyky, luotettavuus, avoimuus ja saatavilla olo.

Pohjoismaiden kattavin IR-tutkimus järjestettiin tänä syksynä 15. kertaa ja siihen vastasi kaiken kaikkiaan 600 sijoitusanalytikkooa.

Asiakastyytyväisyys

Asiakastyytyväisyyden mittaaminen on tärkeä työkalu toiminnan ja sidosryhmäyhteistyön kehittämisen kannalta. Tikkurilassa on tutkittu asiakasryhmien tyytyväisyyttä paikallisella tasolla jo vuosia. Tikkurilan eri maalibrändit ovat arvostettuja markkina-alueillaan.

Suomessa tehtyjä tutkimuksia

Tikkurila toteuttaa Suomessa vuosittain asiakastyytyväisyystutkimuksen, jossa mitataan eri B2B-asiakasryhmien – kaupan, ammattilaisten ja teollisuuden – tyytyväisyyttä Tikkurilan toiminnasta Suomessa ja kerätään palautetta kultakin ryhmältä toiminnan kehittämiseksi. Tutkimuksessa seurattavia aihealueita ovat tuotteet, palvelutaso, oheis- ja tukimateriaalit, ammattitaito sekä asiakkaan toiminnan tukeminen. Tulosten perusteella kaikkien asiakasryhmien tyytyväisyys Tikkurilaan, sen tuotteisiin ja palveluun on parantunut edellisestä mittauksesta, erityisesti Tikkurilan tuotteita, henkilöstön ammattitaitoa ja tarjoamiamme oheis- ja tukimateriaaleja arvostetaan.

Vuonna 2012 ensimmäistä kertaa Suomessa sama asiakastyytyväisyystutkimus toteutettiin myös kuluttajien keskuudessa. Tutkimustulosten perusteella Tikkurila on vastaajien keskuudessa Suomen tunnetuin maalibrändi, ja suomalaiset ovat tyytyväisiä Tikkurilan tuotteisiin, erityisesti tuotteiden laatuun ja käytettävyyteen sekä valikoiman laajuuteen.

Reputation Instituten Suomessa tekemän Finland RepTrak Pulse 2012 -tutkimuksen mukaan Tikkurilalla on vahva maine Suomessa. Tikkurila jakoi yhdeksännen sijan Suomen maineikkaimpien yritysten listalla. Tutkimukseen osallistui yli 2 500 suomalaista. RepTrak Pulse -tutkimuksessa mitataan yritysten mainetta, muun muassa sidosryhmien asenteiden, yrityksen

4.3.2013

tuotteiden ja palveluiden, taloudellisen tuloksen, johtamistavan, innovatiivisuuden, työnantajakuvaan ja sen yrityskansalaisuuden perusteella.

Skandinaviassa tehtyjä tutkimuksia

Asiakastyytyväisyystutkimukset auttavat Tikkurilaa myös Skandinaviassa määrittelemään, mittamaan ja kehittämään yrityksen menestystekijöitä. Vuonna 2012 Tikkurila toteutti Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa asiakastyytyväisyystutkimuksen, jonka kohderyhmänä oli kauppiaat, maalausalan ammattilaiset ja teolliset asiakkaat. Tulosten perusteella kaikkien tutkimuksen kohderyhmien tyytyväisyys Tikkurilaa kohtaan parani hieman vuoden 2012 aikana.

Venäjällä tehtyjä tutkimuksia

Venäjällä vuonna 2012 tehdyn bränditutkimuksen mukaan Tikkurila-maalibrändi on Venäjän tunnetuin maalibrändi. Venäläiset kuluttajat arvostavat muun muassa Tikkurilan tuotteiden laajaa valikoimaa ja laatua sekä yrityksen luotettavuutta, vakautta ja innovatiivisuutta. Tutkimus tehtiin 14 kaupungissa Venäjällä ja noin 45 000 henkilöä osallistui tutkimukseen.

Puolassa tehtyjä tutkimuksia

Asiakastyytyväisyystutkimukset ovat tärkeä työkalu Tikkurilalle myös Puolassa. Vuonna 2012 Tikkurila tutki brändiensä tunnettuutta rakennusliikkeiden, arkkitehtien ja kuluttajien keskuudessa. Tutkimusten toteutuksesta vastasi puolalaiset markkinatutkimuksiin erikoistuneet yritykset.

Tutkimusten perusteella Tikkurilan tunnettuus on korkealla tasolla arkkitehtien keskuudessa ja melko korkealla rakennusliikkeiden keskuudessa. Joka seitsemäs ammattimaalari suosittelisi Tikkurilan maalibrändiä. Kuluttajien keskuudessa Tikkurilan brändien tunnettuus on parantunut viime vuosien aikana, mutta tunnettuudessa on vielä eroa keskeisimpiin kilpailijoihin verrattuna.

Palkittua osaamista

Vuonna 2012 Tikkurila palkittiin ammattimaisuudestaan, yritysimagostaan ja laadukkaista tuotteistaan.

Joulukuussa Tikkurilan puolalaiselle Tikkurila Polska S.A. -tytäryhtiölle myönnettiin Consumer Laurel 2012 -pääpalkinto Be Special Decor -tuotevalikoimasta jo toisena vuotena peräkkäin. Palkinto myönnettiin kategoriassa "Maalit ja koriste-pinnoitteet". Consumer Laurel on puolalainen valtakunnallinen tutkimus, jossa palkitaan Puolan suosituimpia kuluttajatuotteita ja -brändejä yli 300 kategoriassa. Kuluttajat arvioivat brändejä ja tuotteita muun muassa brändin tunnettuuden ja tuotteen laadun perusteella.

Joulukuussa Tikkurilan puolalaiselle Tikkurila Polska S.A. -tytäryhtiölle myönnettiin hopeinen Consumer Quality Leader 2012 -palkinto Jedyńka-maalibrändin Ogród Barw -tuotevalikoimasta. Palkinto myönnettiin kategoriassa "Lateksimaalit". Puolalaisten kuluttajien mukaan Jedyńkan Ogród Barw -tuotteiden hinta-laatusuhde on erinomainen, värivalikoima on laaja ja tuotteet ovat

4.3.2013

helppokäyttöisiä. Consumer Quality Leader on puolalainen valtakunnallinen tutkimus, jossa kuluttajat arvioivat suosituimpia brändejä ja yrityksiä Puolan markkinoilla. Tutkimuksen järjesti yksi Puolan suurimmista sanomalehdistä. Yli 4 000 kuluttajaa antoi mielipiteensä tutkimuksessa.

Marraskuussa 2012 vähittäiskauppaketju Bygghmakker myönsi Tikkurilan norjalaiselle Tikkurila Norge A/S -tytäryhtiölle Vuoden tavarantoimittaja -palkinnon. Tikkurila sai saman palkinnon Norjassa myös vuonna 2010 ja 2011. Tänä vuonna palkinto annettiin keskisuurten toimittajien sarjassa. Palkinnon saajat valittiin yrityksen ja Bygghmakkerin yhdessä ammattilaisille tarjoaman tuen, kilpailukykyisen hinnoittelun, luotettavien toimitusten, reklamaatioiden käsittelyn, ammattitaidon sekä tuotteiden laadun perusteella. Ketjuun kuuluvat myymälät äänestävät suosikkejaan näiden kriteerien pohjalta.

Sosiaalisen vastuun ohjelma Kestävää kauneutta

150-vuotisjuhlavuotensa kunniaksi Tikkurila lanseerasi sosiaalisen vastuun ohjelman Kestävää kauneutta. Ohjelman tarkoituksena on toisaalta inspiroida ihmisiä ja yhteisöjä kohentamaan ympäristöään sekä toisaalta luoda kaunista, kestävästä ja usein hyvin käyttäjälähtöistä uniikkia ympäristöä. Ohjelman avulla Tikkurila edistää lasten, nuorten, aikuisten ja vanhusten hyvinvointia osallistumalla aktiivisesti projekteihin, joissa maalilla ja väreillä luodaan iloa, viihtyisyyttä ja kestävästä kauneutta erilaisiin tiloihin ja ympäristöihin.

Erilaiset yhteisöt ja yhdistykset ovat voineet ideoida ja toteuttaa parempaa ja värikkäämpää ympäristöä Tikkurilan tuottein. Kiinnostus tämänkaltaiseen omaehtoiseen toimintaan on lisääntynyt sitä mukaa kun yhteiskunnan rahoitusta ollaan pienentämässä kaikkialta.

Vuoden 2012 aikana useita päiväkoteja, kouluja, lasten sairaaloita, sosiaalisia keskuksia ja muita tiloja on maalattu Tikkurilan tuotteilla. Projekteja on toteutettu Kiinassa, Kazakstanissa, Liettuassa, Puolassa, Saksassa, Serbiassa, Suomessa, Ukrainassa, Valko-Venäjällä ja Venäjällä.

Helsingissä Fresko maalattiin Lujalla

Helsingin Myllypuron terveyskeskuksessa toteutettiin megaluokan taidemaalauksena taiteilija **Terike Haapoja**n suunnitelman mukaan. Taiteilijan apuna oli 6-henkinen työryhmä. Auringon radiospektriä kuvaava freskomaisen suurikokoinen teos Spectrum avautuu 15 metrin korkuisena terveyskeskuksen porrashuoneessa.

Teosta varten sävytettiin 120 litran purkkia Luja Himmeä -maalilla taiteilijan luonnoksen mukaan. Tikkurilan Colour Service loi jokaiselle värisävyille oman sävytyskaavansa, ja näin helpotettiin taiteilijan työtä ja lyhennettiin itse maalausprosessia.

4.3.2013

Minskissä inspiroitiin väreillä

Minskissä Valko-Venäjällä Tikkurila järjesti Väri-inspiraatioita -nimisen kilpailun yhteistyössä markkinointiin ja mainontaan keskittyvän Belyy Kvadrat -festivaalin kanssa. Kilpailussa nuoria suunnittelijoita pyydettiin luonnostelemaan piirustuksia, jotka toisivat "väri-inspiraatioita" lapsille Tikkurilan maaleilla. Kilpailuun lähetettiin yhteensä 29 luonnosta, joista valittiin viisi finalistia maaliskuun 2012 lopussa. Huhtikuussa viiden finalistin piirustukset maalattiin kehitysvammaisten lasten hoitoon erikoistuneisiin keskuksiin.

Väri-inspiraatioita -kilpailun voittajaksi valittiin Marina Zhardetskayan suunnittelema piirustus "Funny giraffe". Voittajapiirustus vie lapset satujen ja fantasian maailmaan minskiläisessä lastenhoitokeskuksessa.

Liikkumisen kauneutta lapsille Belgradissa

Tikkurila Zorka ja Belgradin taideteollinen korkeakoulu toteuttivat yhdessä Beauty of sport -maalauksen- ja uudistusprojektin Branislav Nušić -alakoulussa Belgradissa, Serbiassa. Koulun urheilukentän ja seinän uuden värimaailman ansiosta koulun ympäristö on nyt miellyttävämpi ja inspiroivampi.

Projektin myötä koulun julkisivua peittää värikäs palapeli. Seinämaalauksen ovat suunnitelleet korkeakoulun opiskelijat. Opiskelijoiden lisäksi maalaustyöhön osallistuivat myös koulun oppilaat sekä suosittu paikallisen TV-ohjelman nuoret näyttelijät. Lisäksi koulun urheilukenttä uudistettiin, jalkapallomaalit ja koripallokorit vaihdettiin sekä urheilukentän asfalttiin maalattiin erilaisia kuvioita motivoimaan lapsia leikkimään ja liikkumaan.

Tutustu muihin Sustainable Beauty -projekteihin osoitteessa www.tikkurilagroup.com/kestavaakauneutta.

4.3.2013

Raportointiperiaatteet

Tikkurilan vuosittain tehtävä yritysraportti on osa vuosikertomusta. Kokonaisuudessaan yritysraportti julkaistaan yrityksen internet-sivuilla Yritysvastuu-osiossa. Raportti keskittyy Tikkurilalle olennaisiin vastuullisuusasioihin ja se on suunnattu kaikille yritysraportista ja Tikkurilasta kiinnostuneille.

Tikkurila on vuodesta 2010 laatinut yritysraporttinsa kansainvälisen GRI:n (Global Reporting Initiative) G3-ohjeistuksen mukaisesti. GRI on kansainvälinen yhteisö, joka kehittää kestävä kehityksen raportointia koskevia ohjeita. Tarkoituksena on edistää luotettavan, ymmärrettävän ja vertailukelpoisen tiedon raportointia. Tämän lisäksi Tikkurilan vastuullisuusraportointi perustuu konsernin vuonna 2009 uudistettuun yritysraportointiohjelmaan.

KPMG on varmentanut Tikkurilan vuoden 2012 yritysraportin, joka julkaistaan konsernin internet-sivujen Yritysvastuu-osiossa. Internet-sivujen varmennettu sisältö on merkitty lausekkeella "KPMG on käynyt läpi tämän verkkosivun osana Tikkurilan vuoden 2012 yritysraportoinnin varmennusta. Varmennuksen johtopäätösten, kattavuuden ja luonteen koko kuvaus löytyy varmennusraportista." Vuoden 2012 yritysraportti on laadittu tasolla C+.

Raportin luvut kattavat joko koko Tikkurila-konsernin tai segmenttijaon mukaisen yksittäisen strategisen liiketoimintayksikön (SBU, Strategic Business Unit). Yhteisyritysten, tytäryhtiöiden ja vastaavien organisaatioiden luvut on raportoitu suhteessa omistukseen ja ne sisältyvät konsernin tai SBU:n lukuihin. Heinäkuussa 2011 Tikkurilan ostama Tikkurila Zorka on liitetty SBU CEE:n lukuihin heinäkuusta 2011 lähtien, yritysraportin ympäristölukujen raportointiin Zorka liitettiin vuoden 2012 alusta. Alihankkijoiden lukuja ei ole raportoitu.

Esitetyt taloudelliset tunnusluvut perustuvat pääosin tilintarkastettuun tietoon. Henkilöstöön ja ympäristöön liittyvät tunnusluvut kootaan eri yksiköiden tuottamista tiedoista. Konsernin taloudellisessa raportoinnissa noudatetaan kansainvälistä IFRS-tilinpäätöskäytäntöä.

Tikkurilan internet-sivuilla osoitteessa www.tikkurilagroup.com/fi/yritysvastuu on luettelo niistä GRI-indikaattoreista, joita on käsitelty vuosikertomuksen ja konsernin internet-sivujen yritysraportuosioissa. Raportoivat mittarit on määritelty niiden olennaisuuden ja Tikkurilan yritysraporttiohjelman perusteella. Lisäksi valintaan vaikuttivat historiatiedon saatavuus sekä mahdollisuus kerätä tietoja raportoinnin edellyttämässä aikataulussa.

Tikkurilalla on pitkät perinteet eritoten ympäristö- ja turvallisuusraportointiin liittyvissä asioissa. Lue lisää Tikkurilan raportointihistoriasta osoitteesta www.tikkurilagroup.com/fi/yritysvastuu/raportointi/raportointihistoria.

4.3.2013

GRI-sisällysluettelo

Luettelo ja vastaavat internet-sivun linkit ja vuosikertomuksen sivunumerot niistä GRI-ohjeistuksen kohdista, joita on käsitelty Tikkurilan vuoden 2012 yritysraportissa.

		Linkki	Sivu	Kommentti
1. Strategia ja analyysi				
■ 1.1	Ylimmän johdon lausunto kestävän kehityksen merkityksestä	Lähestymistapamme	4-7	Osana toimitusjohtajan katsausta
2. Organisaation taustakuvaus				
■ 2.1	Organisaation nimi			Tikkurila Oyj
■ 2.2	Tärkeimmät brändit, tuotteet ja palvelut		1	
■ 2.3	Operatiivinen rakenne		1, Tilinpäätös 57-59	
■ 2.4-2.5	Pääkonttorin sijainti ja toimintamaat		1	Pääkonttori Vantaalla, Suomessa
■ 2.6	Omistusrakenne ja yhtiömuoto		Tilinpäätös 74	Oyj
■ 2.7	Markkina-alueet		1, 12-19	
■ 2.8	Organisaation koko		Kansi, 1	
■ 2.9	Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa tai omistuksessa raportointikaudella.		Tilinpäätös 73-74	
■ 2.10	Raportointikaudella saadut palkinnot	Yhteiskunta ja talous		
3. Raportin muuttujat				
■ 3.1-3.3	Raportointiajanjakso ja -tiheys, edellinen raportti	Raportointi		
■ 3.4	Raportin tilaus- ja lisätiedot.	Raportointi		
■ 3.5-3.8, 3.10-3.11	Raportin sisällön määrittely, rajaukset ja raportointiperusteet, muutokset	Raportointi		
■ 3.12	GRI-sisällysluettelo	Raportointi		
■ 3.12	Varmennus	Raportointi		
4. Hallintotapa, sitoumukset ja yhteistyö				
■ 4.1	Hallintorakenne		26	
■ 4.2	Hallitukset puheenjohtajan asema		24	
■ 4.3	Hallituksen jäsenten riippumattomuus		24-28	
■ 4.4	Osakkeenomistajien ja henkilöstön vaikutusmahdollisuus hallituksen toimintaan		26	
■ 4.14	Luettelo organisaation sidosryhmistä	Yhteiskunta ja talous		
■ 4.15	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	Yhteiskunta ja talous		
Taloudellisen vastuun tunnusluvut				
■ EC1	Välittömän lisäarvon syntyminen ja jakautuminen	Yhteiskunta ja talous		
Ympäristövastuun tunnusluvut				
■ EN3	Suora energiankulutus	Ympäristö		
■ EN4	Epäsuora energiankulutus	Ympäristö		
■ EN20	Tuotannon liuotepäästöt (VOC) ilmaan	Ympäristö		
■ EN22	Jätteen kokonaispaino tyyppin ja loppusijoitusmenetelmän mukaan	Ympäristö		
■ EN26	Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutukset: Vesihöyryjen tuotteen osuus tuotannosta	Ympäristö		

4.3.2013

■ EN30	Ympäristönsuojelun kustannukset ja investoinnit	Ympäristö		
Sosiaalisen vastuun tunnusluvut				
■ LA1	Henkilöstö työsuhteen tyypin, työsopimuksen ja toiminta-alueen mukaan	Henkilöstö		
■ LA7	Tapaturmat (LTA1) ja menetetyt työpäivät	Henkilöstö		
■ LA12	Säännöllisten kehitys- ja urakeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Henkilöstö		
■ LA13	Hallintoelinten monimuotoisuus		22-23, 26-29	
■ HR5-7, 9	Yhdistymisvapaus, lapsityövoima, pakkotyö, alkuperäisväestöt	Liiketapaperiaatteet		
■ S08	Merkittävät lakien ja määräysten noudattamatta jättämisestä määrättyt sakot ja rangaistukset	Yhteiskunta ja talous		
■ PR1	Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	Arvoketju, Yhteiskunta ja talous		
■ PR3	Tuote- ja palvelutietoihin liittyneet vaatimukset	Arvoketju, Ympäristö		
■ PR5	Asiakastyytyväisyyteen liittyvät käytännöt	Yhteiskunta ja talous		

- Raportoitu GRI:n mukaisesti
- Raportoitu osittain GRI:n mukaisesti

4.3.2013

RIIPPUMATON VARMENNUSRAPORTTI

Tikkurila Oyj:n johdolle

Olemme Tikkurila Oyj:n (jäljempänä Tikkurila) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet Tikkurilan verkkosivustolla esitetyt, erikseen merkityt yritys vastuutiedot raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2012 (jäljempänä yritys vastuutiedot).

Tikkurilan johto vastaa yritys vastuutietojen laatimisesta ja esittämisestä *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.0* -ohjeiston mukaisesti sekä esitetyistä luvuista ja lausumista ja niihin liittyvien tietojen keräämisestä.

Meidän velvollisuutenamme on esittää rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon perusteella riippumaton johtopäätös varmennuksen kohteena olevista tiedoista. Olemme toteuttaneet toimeksiannon KHT-yhdistyksen *Muut varmennustoimeksiannot kuin menneitä kausia koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluonteinen tarkastus* -varmennusstandardin 3000 mukaisesti. Muun ohessa tämä standardi edellyttää, että toimeksiannon toteuttaja noudattaa Kansainvälisen tilintarkastajaliiton IFAC:n ammattieettisiä periaatteita riippumattomuuden turvaamiseksi. Varmennusraporttimme on laadittu Tikkurilan kanssa sovittujen toimeksiantoehdojen mukaisesti. Emme vastaa työstämme, raportista tai johtopäätöksistämme muille tahoille kuin Tikkurilalle.

Varmennuksemme arviointikriteereinä on *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.0* -ohjeisto.

Toimeksiannon rajoitukset

Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon yritys vastuuseen liittyvien tietojen luonteeseen kuuluvat, tiedon tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat rajoitukset. Yritys vastuuta koskevia tietoja tulee arvioida yhdessä Tikkurilan antamien tietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen liittyvien selvitysten kanssa. Varmennusraporttiamme ei ole tarkoitettu käytettäväksi arvioitaessa Tikkurilan suoriutumista määrittelemiensä yritys vastuuseen liittyvien periaatteiden toteuttamisessa. Tikkurilan taloudellisen aseman ja toiminnan tuloksen arvioimiseksi tulee tutustua Tikkurilan tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2012 päättyneeltä tilikaudelta.

Toimeksiannossa tehdyt toimenpiteet ja johtopäätökset

Varmennustoimenpiteemme on suunniteltu antamaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko esitetyt yritys vastuutiedot olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.0* -ohjeiston mukaisesti esitetty. Rajoitetun varmuuden antava toimeksianto toteutetaan tekemällä tiedusteluja pääasiassa henkilöille, joiden tehtävänä on laatia esitetyt yritys vastuutiedot, soveltamalla analyyttisiä ja muita asianmukaisia evidenssin hankkimismenetelmiä. Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa yllä mainitut evidenssin hankkimistoimenpiteet ovat vähemmän kattavia kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa, minkä vuoksi siinä annetaan alemman tason varmuus.

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- Olemme haastatelleet kolme ylimmän johdon edustajaa vahvistaaksemme ymmärrystämme yritys vastuulle asetetuista tavoitteista ja Tikkurilan yritys vastuun yhteydestä Tikkurilan liiketoimintastrategiaan ja toimintoihin.

4.3.2013

- Olemme arvioineet yritysvastuutietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen käytettäviä tiedonhallinnan prosesseja, tietojärjestelmiä sekä käytännön menettelytapoja ja tutkineet niihin liittyviä Tikkurilan sisäisiä dokumentteja.
- Olemme verranneet esitettyjä yritysvastuutietoja niiden taustalla oleviin toimintaohjeisiin, johtamis- ja raportointijärjestelmiin sekä dokumentointiin.
- Olemme arvioineet yritysvastuutietojen yhdenmukaisuutta GRI-ohjeiston periaatteiden kanssa.
- Olemme käyneet läpi esitetyt yritysvastuutiedot ja -väittämät ja arvioineet tietojen laatua ja laskentarajojen määrittelyä.
- Olemme testanneet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä otospohjaisesti konsernin tietojärjestelmistä ja yhtiöiltä saaduista alkuperäisistä numeerisista tiedoista.
- Olemme suorittaneet yksikkökohtaisen arvioinnin yhdellä toimipaikalla, joka valittiin sekä laadulliset että numeeriset tiedot huomioivan riskianalyysin perusteella.

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot eivät olisi olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.0* -ohjeiston mukaisesti esitetty.

Helsinki, 4. maaliskuuta 2013

KPMG OY AB

Toni Aaltonen
KHT

Nathalie Clément
Senior Manager,
Yritysvastuuasiantuntija